

Trends in Leiden 2021

Aanvulling op Strategische Verkenningen

Juni 2021

Trends in Leiden 2021

data als aanvulling op Strategische Verkenningen

Vorig jaar verscheen de eerste editie van de Trends. Een uitgave waarin als in een caleidoscoop kleuring wordt geven aan allerlei facetten van de Leidse samenleving en ontwikkelingen hierin.

Zonder de ambitie om compleet te zijn, want dat zou een onleesbaar document hebben opgeleverd.

Dit jaar sluit de 'Trends in Leiden' aan op de Strategische Verkenningen, qua indeling en inhoud. We hopen hiermee extra onderbouwing te bieden voor de keuzes die er gemaakt moeten worden de komende tijd.

De cijfers in deze uitgave zijn, voor zover bekend, de meest recente (beschikbare) gegevens. Altijd is aan bronvermelding gedaan, zoveel mogelijk met een linkje naar de bron.

Wij staan open voor opmerkingen en suggesties en hopen dat deze uitgave het gebruik van data tijdens het opstellen van verkiezingsprogramma's vergemakkelijkt.

Mocht er behoefte zijn aan meer informatie: meer data en rapporten over Leiden vindt u op onze [website](#) .
Of neem contact op via info@leidenincijfers.nl

Behoefte aan een toelichting of verdieping over data(gedreven werken)?

Beleidsonderzoek geeft graag meer info of komt bij je langs voor een presentatie

Inhoudsopgave

1 Algemeen

- 1.1 Inwonersprofielen
- 1.2 Monitor Brede Welvaart
- 1.3 Kansenaslas
- 1.4 Leiden in de regio

2 Bevolking

- 2.1 Leeftijdsopbouw
- 2.2 Omvang
- 2.3 Geboorte & sterfte
- 2.4 Vestiging & vertrek
- 2.5 Huishoudens

3 Sociale stad

- 3.1 Inkomen & bestaanszekerheid
- 3.2 Gezondheid & vitaliteit
- 3.3 Sociaal domein
- 3.4 Internationalisering
- 3.5 Programma 'Leiden Inclusief'
- 3.6 Veilige stad & leefbaarheid

4 Verstedelijking

- 4.1 Omgevingsvisie Leiden2040
- 4.2 Woningbouw

5 Verduurzaming

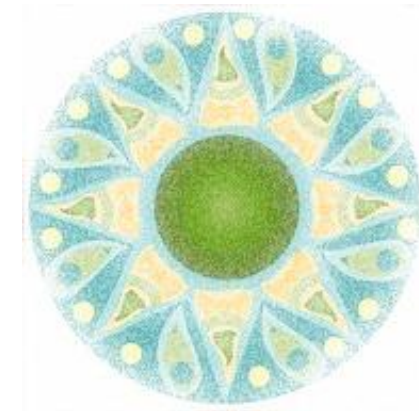
6 Kennis, cultuur & economie

- 6.1 Kennisstad
- 6.2 Cultuur & bezoekersstad
- 6.3 Economie

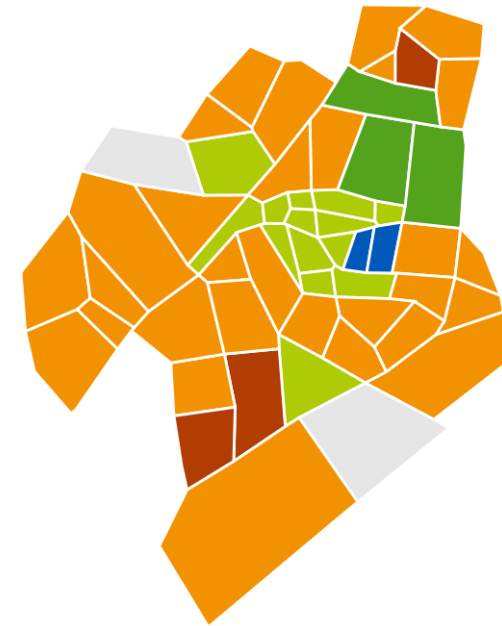
7 Mobiliteit

8 Digitale dienstverlening

Colofon & verantwoording

1 Algemeen

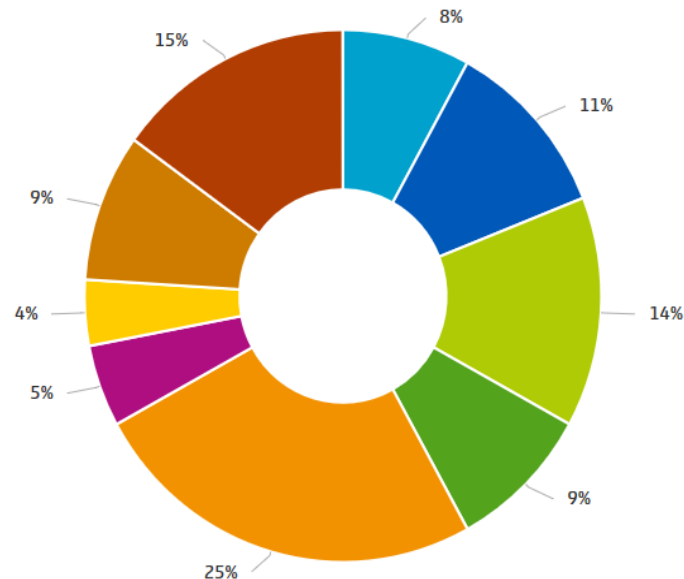

- 1.1 Inwonersprofielen: ‘De mensen van Leiden’
- 1.2 Monitor Brede Welvaart
- 1.3 Kansenatlas
- 1.4 Leiden in de regio

Inwonersprofielen: inleiding

‘Welvarende werknemer, eigen woning’ (groep 5) is grootste groep in Leiden: een kwart valt hieronder

De verdeling van de inwonersprofielen, als % van de bevolking > 16 jaar (2017)

- Groep 1 - 'Jongere, thuiswonend' (lichtblauw)
- Groep 2 - 'Student, uitwonend' (donkerblauw)
- Groep 3 - 'Starter, huurwoning in vrije sector' (lichtgroen)
- Groep 4 - 'Werknemer, corporatiewoning' (donkergroen)
- Groep 5 - 'Welvarende werknemer, eigen woning' (lichtoranje)
- Groep 6 - 'Zelfstandig ondernemer' (lichtpaars)
- Groep 7 - 'Bijstandsontvanger' (lichtgeel)
- Groep 8 - 'Uitkeringsontvanger / afhankelijk van inkomen partner' (donkeroranje)
- Groep 9 - 'Gepensioneerde' (donkerrood)

Het CBS Urban Data Center Leiden071 heeft de inwoners (van 16 jaar en ouder) in kaart gebracht aan de hand van een clusteranalyse. Dit heeft geresulteerd in negen inwonersprofielen. Het is namelijk van belang goed inzicht te hebben in wie die inwoners zijn. Er is al veel bekend over afzonderlijke kenmerken van inwoners, zoals geslacht, herkomst en inkomen. Maar wat gebeurt er als we kenmerken gaan combineren? Wat hebben groepen met elkaar gemeen en wat onderscheidt ze juist van elkaar? Kloppen de beelden die we nu hebben over de inwoners?

De inwoners van Leiden zijn ingedeeld in negen groepen, die samen een gedetailleerd beeld geven van de verscheidenheid aan Leidenaren. Op basis van meer dan 20 demografische, sociaaleconomische en woningkenmerken zijn ze ingedeeld. De analyse is gedaan op basis van data uit 2017. In Leiden is zo inzicht verkregen in de verschillende groepen en waar zij wonen. Momenteel wordt bekeken hoe deze profielen ingezet kunnen worden bij vraagstukken die binnen de gemeente leven, bijvoorbeeld in het sociaal domein of opgaven omtrent huisvesting. Tevens zijn er verdiepende analyses gedaan: een vergelijking met 2 jaar eerder, de combinatie van profielen in een huishouden en de relatie tot verhuizingen.

Bron: [UDC Leiden](#)

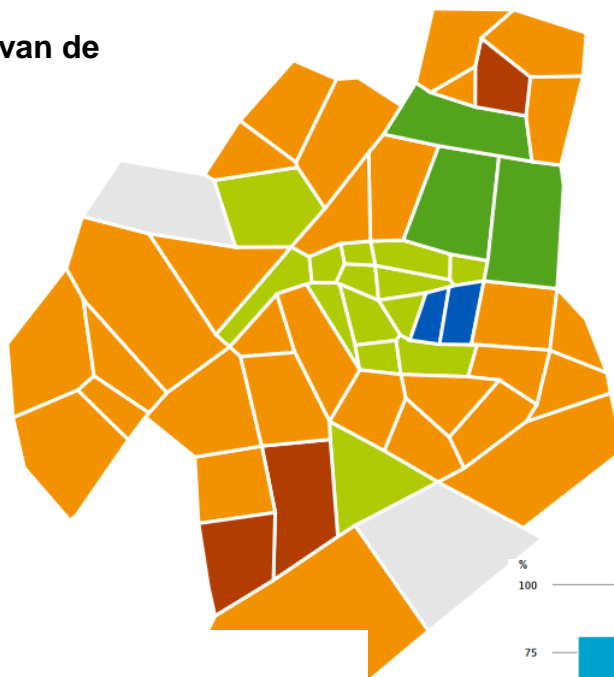

Inwonersprofielen: waar wonen ze?

Wie woont waar in Leiden?

Meest voorkomende groep per buurt, van de populatie > 16 jaar van Leiden, (2017)

- Groep 1
- Groep 2
- Groep 3
- Groep 4
- Groep 5
- Groep 6
- Groep 7
- Groep 8
- Groep 9

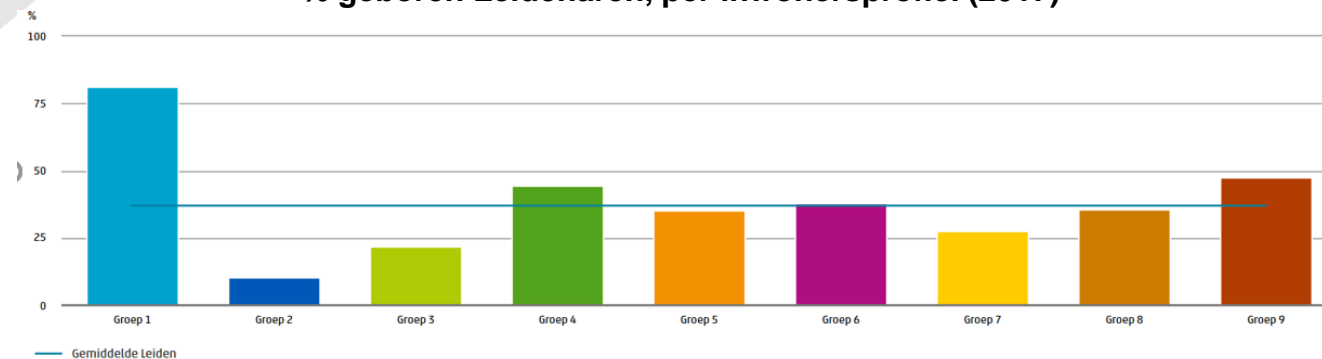
- Groep 1 - 'Jongere, thuiswonend' (lichtblauw)
- Groep 2 - 'Student, uitwonend' (donkerblauw)
- Groep 3 - 'Starter, huurwoning in vrije sector' (lichtgroen)
- Groep 4 - 'Werknemer, corporatiewoning' (donkergroen)
- Groep 5 - 'Welvarende werknemer, eigen woning' (lichtoranje)
- Groep 6 - 'Zelfstandig ondernemer' (lichtpaars)
- Groep 7 - 'Bijstandsontvanger' (lichtgeel)
- Groep 8 - 'Uitkeringsontvanger / afhankelijk van inkomen partner' (donkeroranje)
- Groep 9 - 'Gepensioneerde' (donkerrood)

Op de kaart zien we per buurt welke groep van de inwonersprofielen het grootst is per buurt. Zo zien we in Merenwijk-centrum dat de groep 'Gepensioneerde' de grootste is. 'Student, uitwonend' is de grootste groep in Pancras-Oost en Havenwijk-zuid.

Geboren Leidenaar

Hieronder zien we het % geboren Leidenaren in elk inwonersprofiel. Dat is logischerwijs heel hoog bij groep 1: 'Jongere, thuiswonend'. De daarop volgende groep met relatief veel geboren Leidenaren is groep 9: 'Gepensioneerde'. Het aandeel is erg laag bij groep 2: 'Student, uitwonend' en bij groep 3: 'Starter, huurwoning in vrije sector'.

% geboren Leidenaren, per inwonersprofiel (2017)

Bron: [UDC Leiden](#)

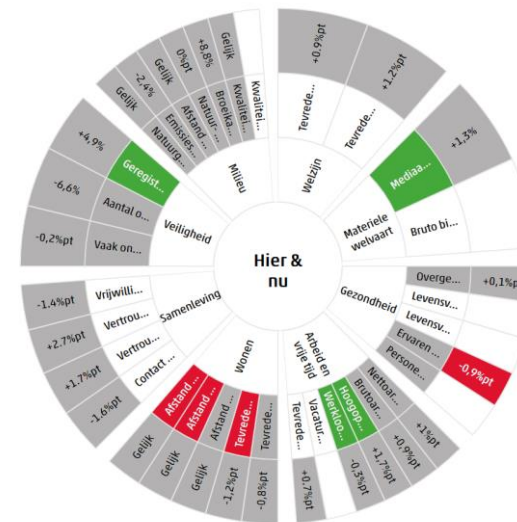
Monitor Brede Welvaart

Dashboards per gemeente, Corop en provincie met tientallen indicatoren

In de regionale Monitor Brede Welvaart wordt de brede welvaart van gemeenten, provincies en COROP-gebieden in kaart gebracht. Aan de hand van meer dan veertig indicatoren geeft de monitor een breed en divers beeld van de staat en ontwikkeling van de regionale samenleving.

Brede welvaart betreft de kwaliteit van leven in het hier en nu en de mate waarin deze ten koste gaat van die van latere generaties of van die van mensen elders in de wereld. Het laatste aspect moet nog worden ontwikkeld.

Hier & nu, regio: Leiden

Er zijn twee dimensies ('hier & nu' en 'later') en acht thema's:

Welzijn, materiele welvaart, gezondheid, arbeid & vrije tijd, wonen, samenleving, veiligheid en milieu.

Combinaties van de thema's en de dimensies leveren een groot aantal indicatoren die zowel een ontwikkeling in de tijd alsook een vergelijking met andere gebieden laten zien.

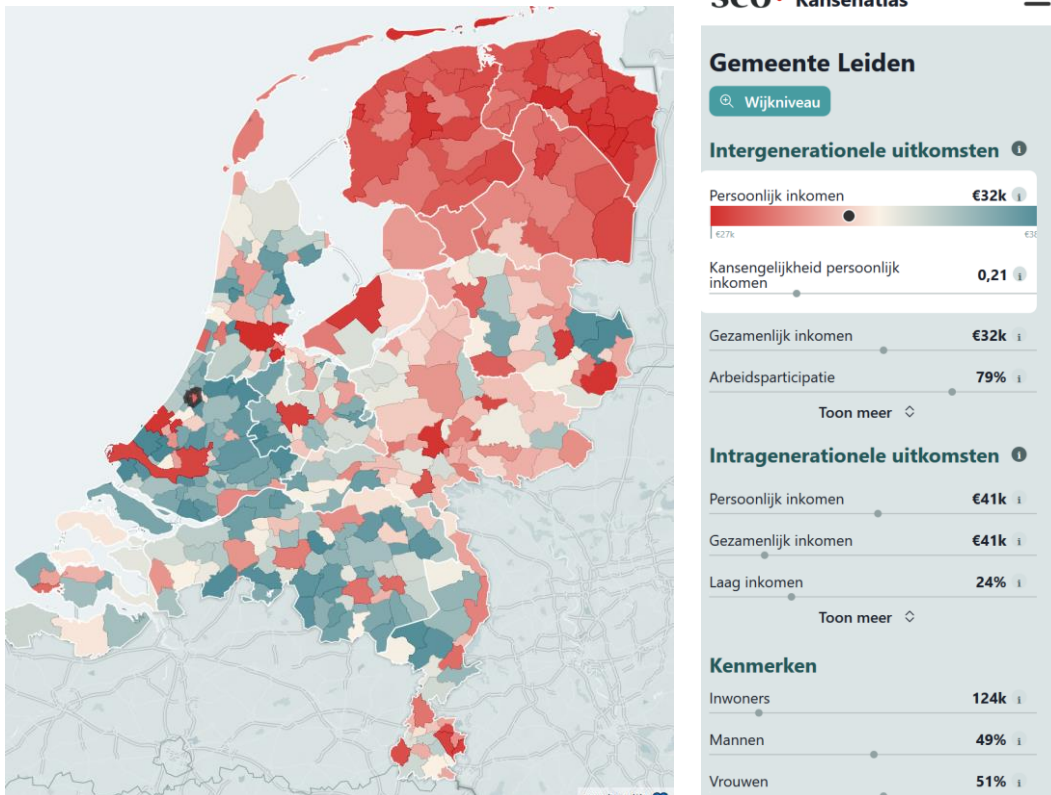
Bron: [Regionale monitor brede welvaart](#)

Kansenatlas

Welke kansen hebben de inwoners van Leiden?

Kansengelijkheid persoonlijk inkomen, 2017

Kansen ongelijk verdeeld over Nederland

Onlangs heeft SEO (Stichting Economisch Onderzoek) een interactieve website gepubliceerd waarbij het draait om de ongelijkheid van kansen over het land. De plek waar je opgroeit bepaalt voor een groot deel je kans op een welvarend leven. Vooral als je in een arm gezin opgroeit. Dat wil zeggen dat gemeenten (en regio's) enorm kunnen verschillen in de kansen om bijvoorbeeld een ander inkomen te krijgen dan je ouders.

Op de kaart links zien we bijvoorbeeld in welke gemeente het inkomen van kinderen sterk wordt bepaald door het inkomen van de ouders: deze gemeenten kleuren rood. Rood betekent in dit geval dus niet een laag inkomen, maar een inkomen dat weinig verschilt van dat van de ouders.

We zien een sterke tweedeling tussen Noord Nederland (rood) en de Randstad en Brabant (veelal groen). Leiden is hier overigens een negatieve uitzondering op: ook in Leiden (lichtrood) is het inkomen van de ouders een goede voorspeller voor dat van de kinderen.

De website geeft heel veel informatie en mogelijkheden, maar is niet eenvoudig te interpreteren.

Bron: [Kansenatlas SEO](https://kansenatlas.nl/)

Leiden in de regio

Meer dan 30 samenwerkingsverbanden

Verstedelijkte regio langs de Oude Rijn
(detail uit Visiekaart Regionale Agenda Omgevingsvisie Hart van Holland, 2019)

Kerncijfers Leidse regio & Katwijk

	Aantal bedrijven	Aantal inwoners	% 65+	Adressen- dichtheid
Leiden	11.576	125.099	15%	3765
Katwijk	4.691	65.753	18%	2153
Leiderdorp	2.279	27.056	23%	2442
Voorschoten	2.341	25.596	23%	1856
Oegstgeest	2.065	24.840	20%	1750
Zoeterwoude	888	8.605	21%	755

Leiden werkt samen in de regio

Leiden ligt strategisch in de Randstad en is een knooppunt in het netwerk van kennissteden. Leiden maakt onderdeel uit van meer dan 30 samenwerkingsverbanden, op sociaal gebied, veiligheid, bestuurlijk en fysiek. De bekendste zijn de Leidse Regio, Holland Rijnland, Duin- en Bollenstreek, Hollands Midden Zuidelijke randstad en natuurlijk de provincie. Samenwerken is cruciaal om de vaak grensoverschrijdende opgaven aan te pakken.

Een voorbeeld is de Regionale Agenda Omgevingsvisie 2040: Hart van Holland. Het uitgangspunt is binnenstedelijke verdichting om zo het karakter van de kernen en de waardevolle landschappen te behouden.

Een ander belangrijk product van regionale samenwerking is de Regionale Energiestrategie (RES).

Binnen Holland Rijnland werkt Leiden samen met 13 gemeenten op het gebied van energietransitie, wonen, mobiliteit en landschap.

Samen met Leiderdorp, Voorschoten, Oegstgeest en Zoeterwoude vormt Leiden de Leidse Regio.

2

Bevolking

2.1 Leeftijdsopbouw

2.2 Omvang

2.3 Geboorte & sterfte

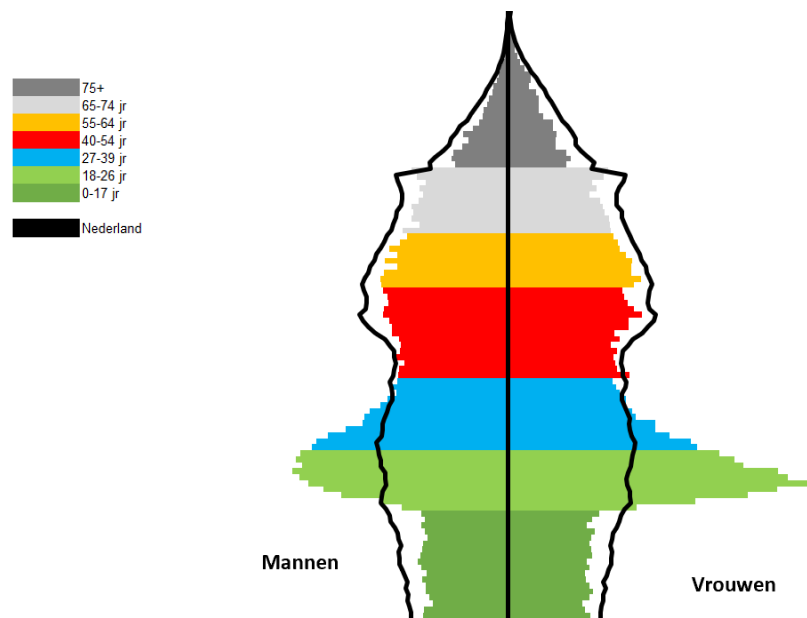
2.4 Vestiging & vertrek

2.5 Huishoudens

Bevolking – leeftijdsopbouw

Relatief veel 18 t/m 26 jarigen in Leiden: 19%

Bevolkingspiramide, 2021

Op 1 januari 2021 telde Leiden 124.096 inwoners. De bevolkingsopbouw van Leiden naar leeftijd wordt weergegeven in een bevolkingspiramide. Het lijntje eromheen is de opbouw van de bevolking van Nederland, ter vergelijking.

Wat meteen opvalt is het grote aantal jongeren vanaf 18 jaar in Leiden, met name vrouwen. Dit hangt samen met het feit dat Leiden een universiteitsstad is met veel studies die relatief veel vrouwen aantrekken. (Bijna) alle andere leeftijden zijn in Leiden juist relatief minder aanwezig dan in Nederland.

19% is 18 t/m 26 jaar

(11% in Nederland)

De brede lichtgrijze balken rond de leeftijd van 70 – 75 jaar duiden op de baby boomers (vlak na 2e WO geboren). Deze groep zal naar boven opschuiven en is verantwoordelijk voor een deel van de vergrijzing.

gemiddelde leeftijd is 39 jaar

(42 jaar in Nederland)

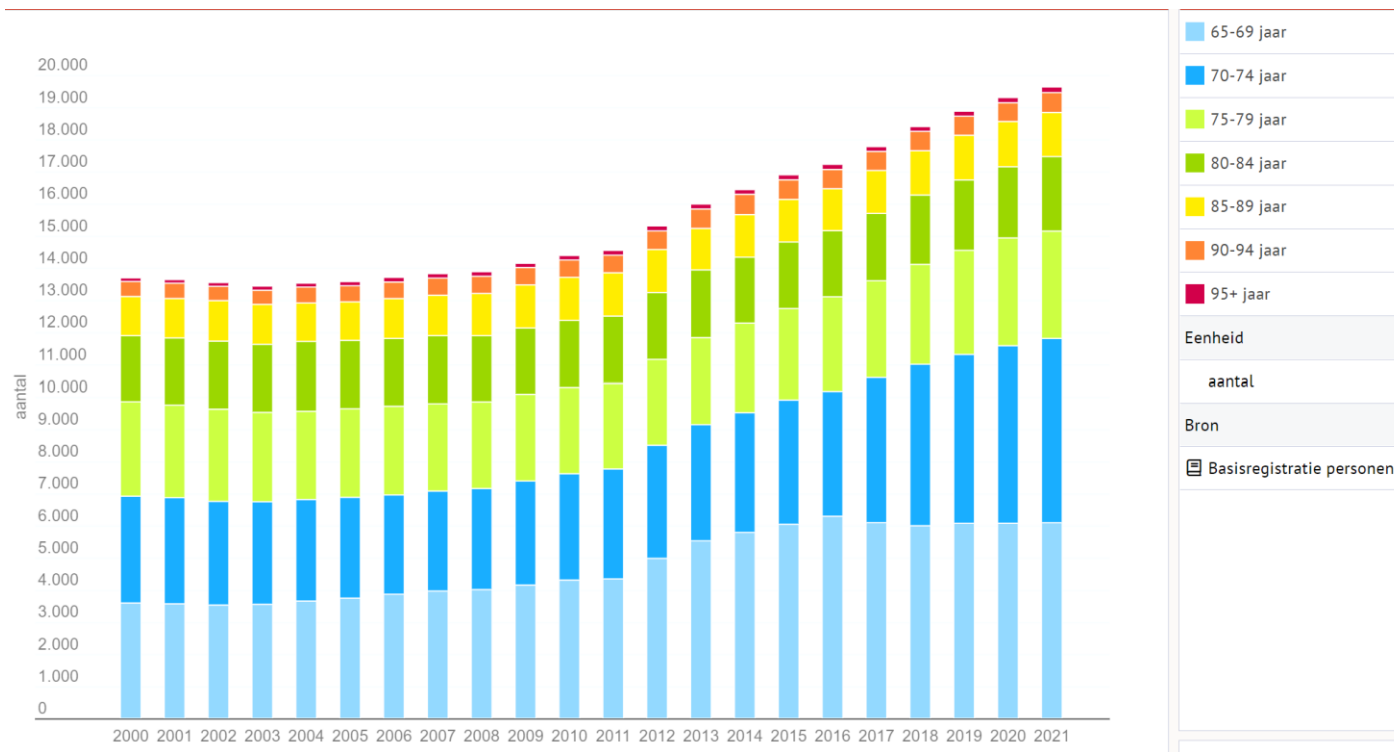
Bron: [BRP](#) via *Leiden in Cijfers*

Bevolking – dubbele vergrijzing

Groei vooral in 65 tot 75-jarigen; in Leiden nog geen sterke dubbele vergrijzing

Aantal 65-plussers, 2000 – 2021

Bron: [BRP](#) via Leiden in Cijfers

Dubbele vergrijzing: meer en oudere ouderen

Met dubbele vergrijzing wordt naast de toename van het aantal ouderen in de bevolkingsopbouw ook de toename bedoeld van het aandeel 75-plussers in de totale bevolking. Dubbele vergrijzing is het verschijnsel dat niet alleen de groep ouderen een relatief groter aandeel vormt van de samenleving (o.a. als gevolg van de babyboom na de Tweede Wereldoorlog), maar dat ook de gemiddelde leeftijd steeds hoger komt te liggen. Op twee manieren neemt de vergrijzing daardoor toe.

Dubbele vergrijzing in Leiden nog niet sterk

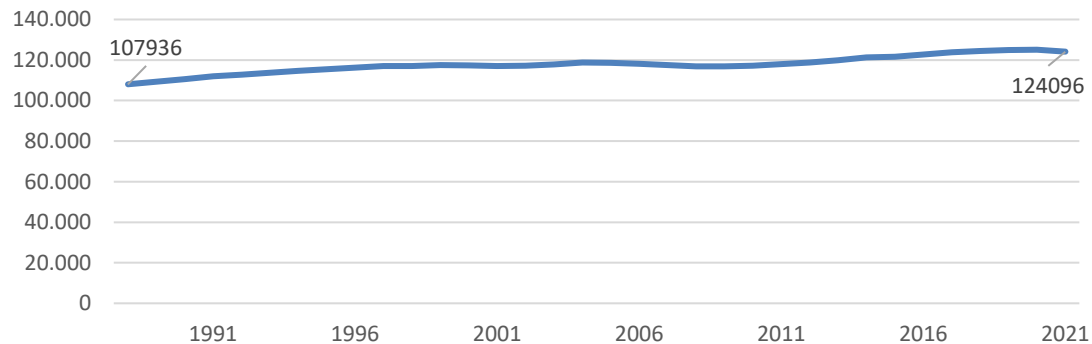
In Leiden is het aandeel 75-plussers sinds 2000 stabiel op 6%. Het aantal 75-plussers is wel gestegen, van ca. 6.800 tot ca. 7.800. Maar de totale bevolking is ook gestegen, waardoor het aandeel gelijk is gebleven. De grafiek hiernaast laat ook de 65- tot 75 jarigen zien: deze groep toont wel een flinke groei: zowel in absolute aantallen, als ook relatief, nl. van 6% naar 9,5% aandeel in de Leidse bevolking.

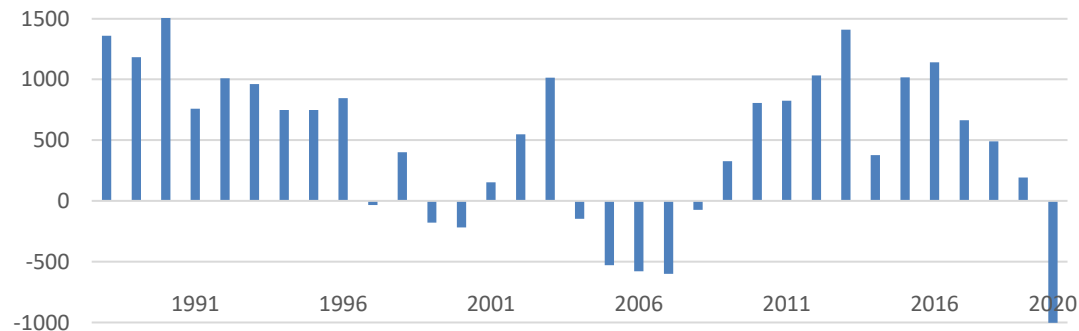
Bevolkingsomvang

Daling in 2020 na jaren van groei

Bevolkingsomvang, 1988 - 2021

Jaarlijkse groei en krimp van de bevolking, 1988-2020

Bron: [BRP](#) via *Leiden in Cijfers* en [CBS](#) Statline

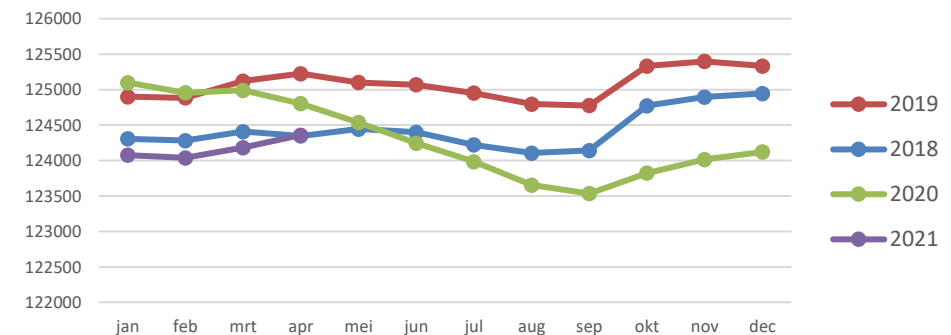
Omvang bevolking gedaald

Leiden is de 22^e gemeente in Nederland qua bevolkingsomvang.

Op 1 januari 2021 telde Leiden 124.096 inwoners. Na 11 jaar groei was er voor het eerst een daling in de bevolking. Dit heeft alles te maken met de coronacrisis. Niet zo zeer met oversterfte, want die was in Leiden verwaarloosbaar, maar door minder vestiging vanuit het buitenland. Verderop gaan we hier nader op in. De daling in 2020 is niet uniek: middelgrote steden daalden vaak in bevolkingsomvang, de grootste steden kenden een kleinere groei dan voorheen.

Hieronder zien we dat de maandcijfers van drie jaren duidelijk een afwijkend patroon laten zien in 2020, nl. een forse daling sinds maart 2020 (groene lijn). In 2021 zien we weer een licht stijgende lijn.

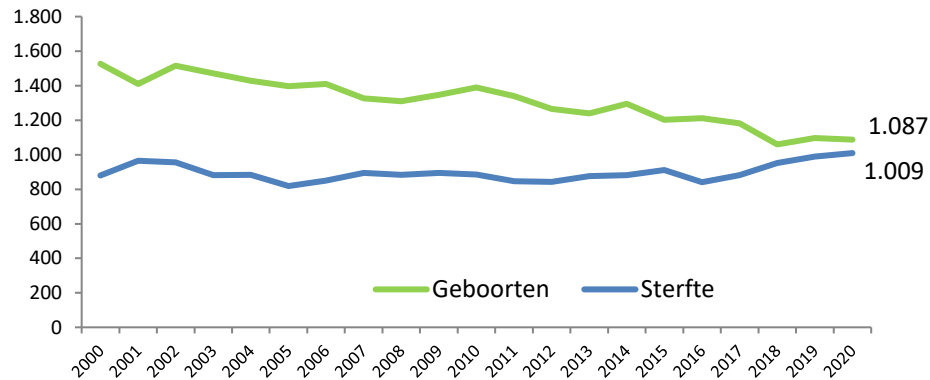
Bevolkingsomvang per maand, 2018-2021

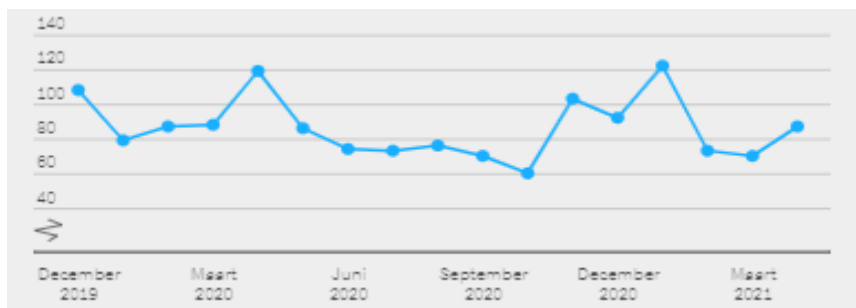
Bevolking - geboorte & sterfte

Geen zichtbare oversterfte door corona

Geboorte en sterfte, 2000 – 2020

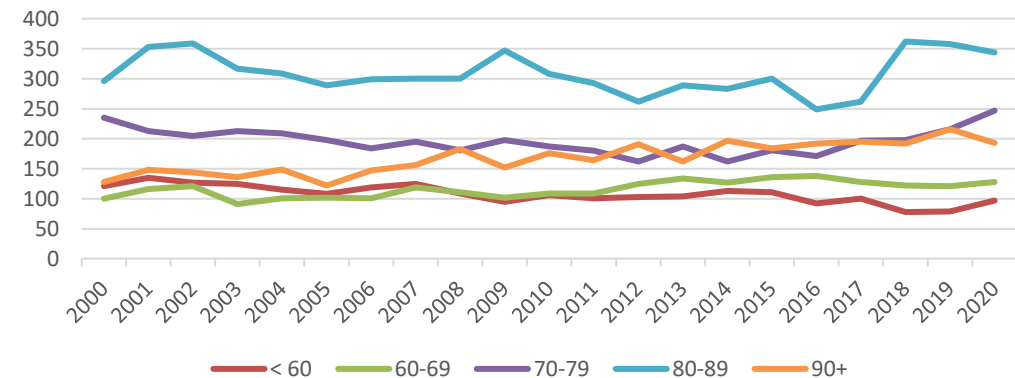
Sterfte per maand (nov 2019 – april 2021)

De omvang van de bevolking wordt bepaald door het saldo van geboorte, sterfte, vestiging en vertrek. De orde van grootte van geboorte en sterfte is 10% van vestiging en vertrek: rond de duizend personen per jaar. Het aantal geboorten is afgenomen de laatste 20 jaar en daalt naar het aantal jaarlijkse sterftegevallen, dat de laatste jaren iets toeneemt (vergrijzing). Het effect van corona zien we in de sterftestatistiek nauwelijks terug.

Hieronder zien we het aantal sterftegevallen per jaar, naar leeftijdsgroep. In 2020 zien we hier geen sterk afwijkend beeld.

Sterfte, naar leeftijd, 2000 – 2020

Bron: [BRP](#) via Leiden in Cijfers

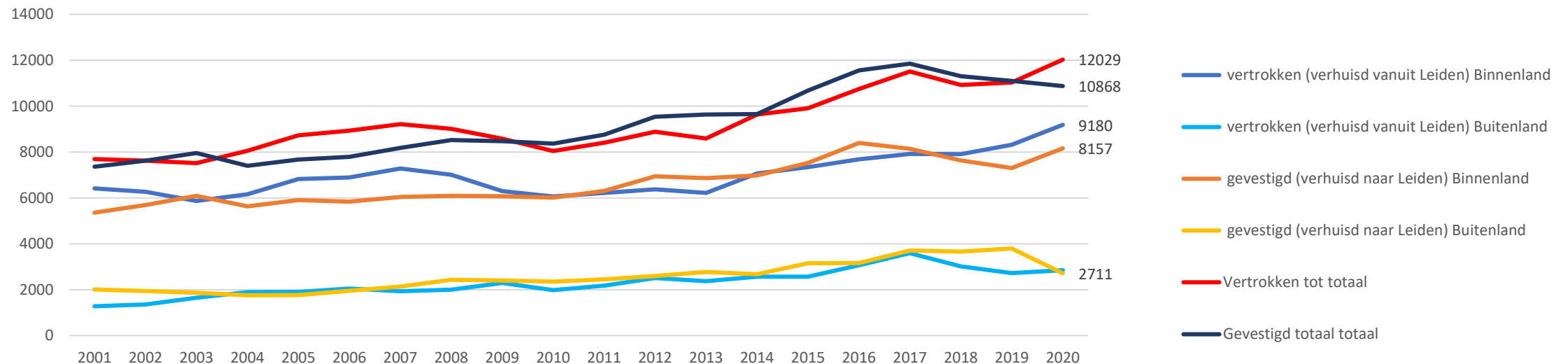
Bevolking - vestiging & vertrek

In 2020 bijna 11 duizend mensen naar Leiden verhuisd, en ruim 12 duizend vertrokken

Leiden is een dynamische stad. Elk jaar verhuizen er duizenden mensen in en uit: in 2020 kwamen er 10.868 mensen van elders (voor het eerst minder dan het jaar ervoor) en vertrokken er 12.029 (dit was meer dan vorig jaar).

Dit heeft te maken met de coronacrisis: duidelijk minder mensen vestigden zich hier vanuit het buitenland (studenten, expats). Er vertrokken meer mensen vanuit Leiden dan in 2019, vooral binnen Nederland is dit gestegen.

Vestiging en vertrek: binnenland en buitenland uitgesplitst, 2001-2020

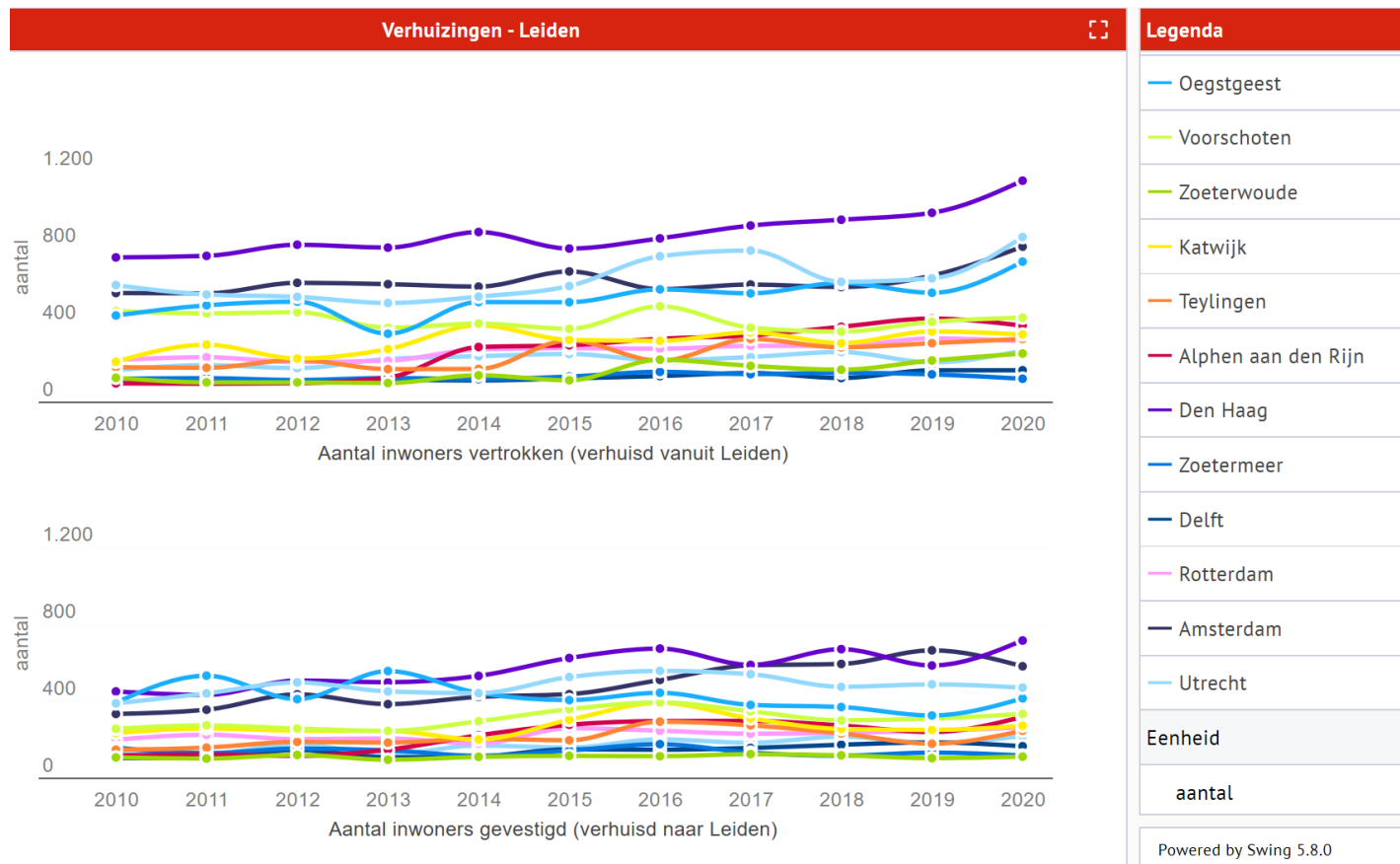
Bron: [BRP](#) via Leiden in Cijfers

Bevolking - vestiging & vertrek

Veel verhuizingen vanuit Leiden naar Den Haag

Vestiging en vertrek: binnenland, naar herkomst en bestemming, 2010 - 2020

Verhuizingen

We zagen hiervoor dat het grootste deel van de verhuizingen van en naar Leiden binnenlandse verhuizingen betreft: ruim 8 duizend mensen kwamen hierheen, ruim 9 duizend vertrokken. De grafieken hiernaast laten zien waar deze mensen heen en vandaan verhuisden. De meeste verhuisinteractie is er met de grote steden Amsterdam (zwart), Den Haag (paars) en Utrecht (lichtblauw).

Het beeld geeft over de langere tijd een golfbeweging te zien. Wat wel opvalt is de stijging van het vertrek de laatste jaren naar bovengenoemde drie grote steden.

Bron: [BRP](#) via *Leiden in Cijfers*

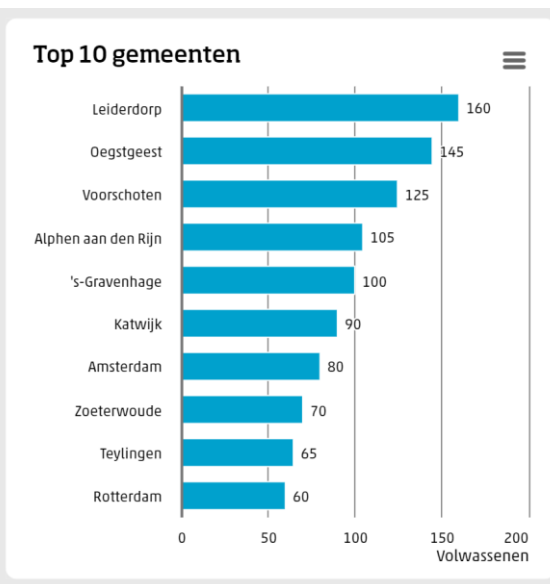
Bevolking - verhuizingendashboard

Huishoudens met kinderen die vanuit Leiden verhuizen blijven vaker dan andere huishoudens binnen de Leidse regio

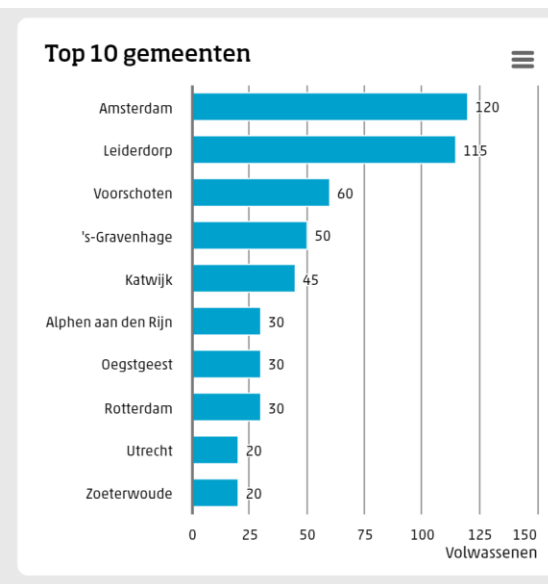
Het Verhuizingendashboard van het CBS geeft veel informatie over verhuizingen, emigratie en immigratie voor allerlei specifieke doelgroepen. Zowel voor geheel Leiden, als ook voor verhuizingen tussen wijken. Hieronder zoomen we als voorbeeld in op het type huishouden. Linksonder zien we dat huishoudens met kinderen die vanuit Leiden verhuizen vaak binnen de Leidse regio blijven.

Kijkend naar de binnenlandse verhuizingen van gezinnen met kinderen naar Leiden, dan komen er veel uit Amsterdam. Zou je bijvoorbeeld alleen naar de groep 18 t/m 25-jarigen kijken, dan zie je een heel ander beeld: deze verhuizen bv. veel vaker naar grote steden i.p.v. de Leidse regio.

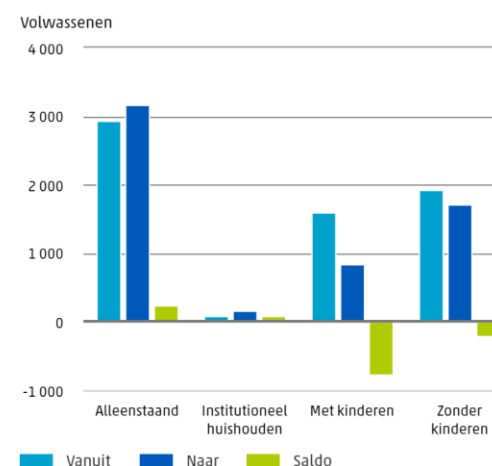
Top 10, huish. met kinderen vanuit Leiden

Top 10, huish. met kinderen naar Leiden

Verhuisde personen: Type huishouden

De grafiek rechts laat het saldo van de binnenlandse verhuizingen zien naar soort huishouden.

Van de bijna 6 duizend volwassenen die in 2019 binnen Nederland naar Leiden verhuisden hadden 835 een of meer kinderen. Van degenen die vanuit Leiden verhuizen is dit ongeveer het dubbele.

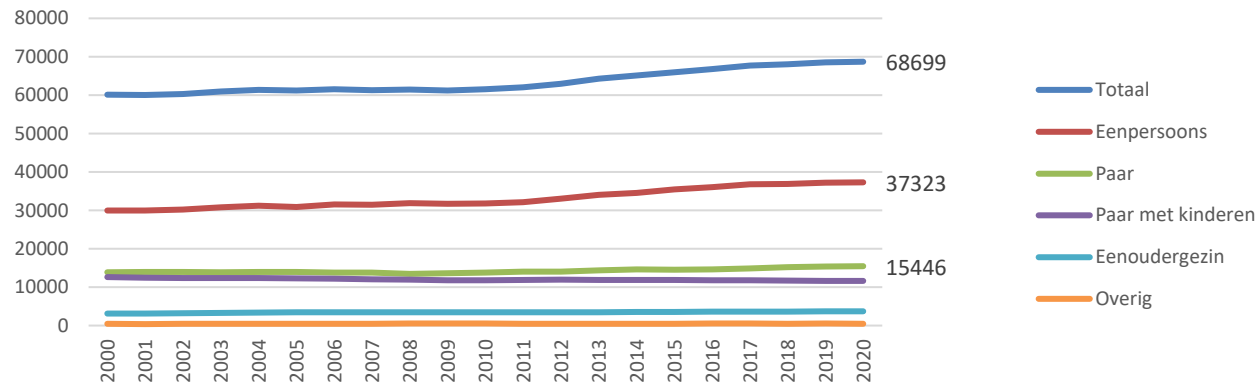
Bron: [Verhuizingendashboard CBS](#)

Bevolking - huishoudens

Leiden telt 68,7 duizend huishoudens; gemiddeld zijn ze 1,8 personen groot. 54% is een eenpersoonshuishouden, dit aantal groeit

Ontwikkeling soorten huishoudens, 2000 - 2020

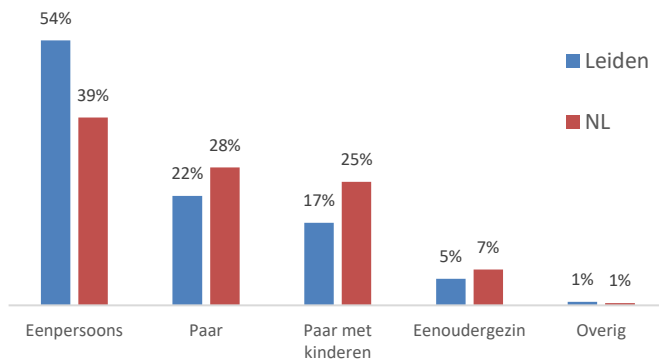

In Leiden is 54% van alle huishoudens een eenpersoonshuishouden, in Nederland is dat 39%. Alle andere soorten huishoudens komen relatief minder vaak in Leiden voor.

Het totale aantal huishoudens is in 20 jaar gegroeid van ruim 60 duizend naar 68,7 duizend in 2020. In de grafiek linksboven zien we dat in de blauwe lijn terug. De groei zit vooral in de éénpersoonshuishoudens (rode lijn).

De kaart hieronder laat de gemiddelde huishoudengrootte per buurt zien: klein (lichtgroen) in de binnenstad en groter (donkerblauw) in veel buurten in Merenwijk, Stevenshof en Roodenburgerdistrict.

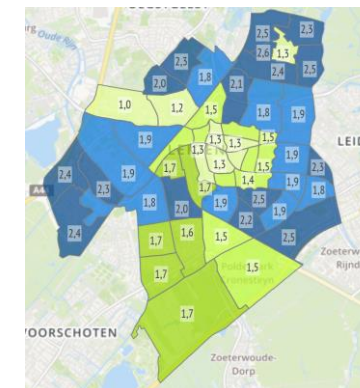
Huishoudens naar grootte, Leiden en Nederland

Gemiddelde huishoudenomvang:
1,8 personen (2,2 in Nederland)

Bron: [BRP](#) via Leiden in Cijfers

Gemiddelde huishoudengrootte per buurt, 2019

3

Sociale stad

3.1 Inkomen & bestaanszekerheid

3.2 Gezondheid & vitaliteit

3.3 Sociaal Domein

3.4 Internationalisering

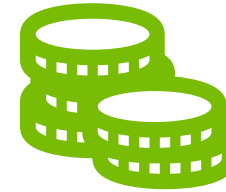
3.5 Programma 'Leiden Inclusief'

3.6 Veilige stad & leefbaarheid

3.1

Inkomen & bestaanszekerheid

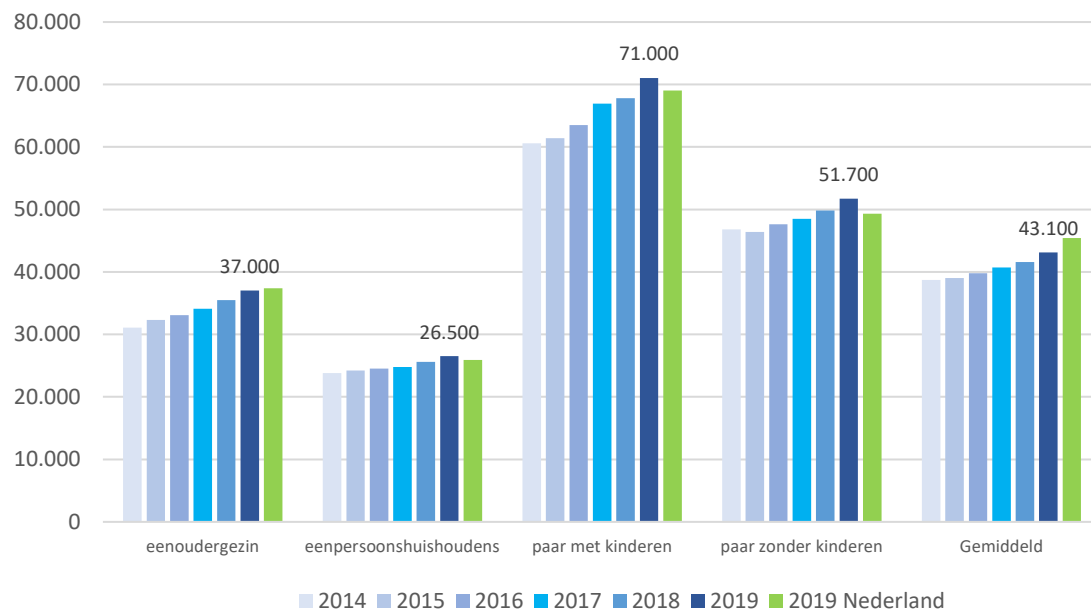

- Ontwikkeling inkomens
- Bijstandsgerechtigden

Inkomens - huishoudinkomen

Huishoudinkomen (excl. studenten) iets onder landelijk gemiddelde

Besteedbaar huishoudinkomen naar huishoudensoort, 2014 – 2019

Het besteedbare huishoudinkomen in Leiden is gemiddeld:

€ 43.100 Nederland: € 45.400.

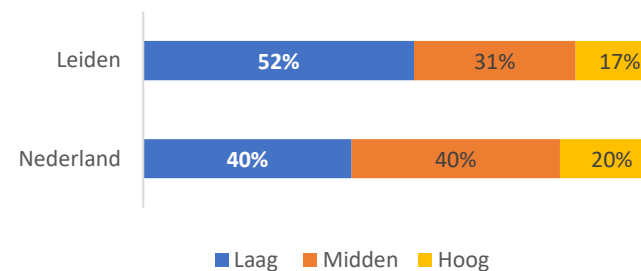
Huishoudinkomen

Het gemiddelde besteedbare inkomen van een Leids huishouden is €43.100. Dit is iets minder dan het Nederlands gemiddelde: € 45.400. Studenten zijn hier niet meegerekend.

We zien ook de inkomens van de verschillende soorten huishoudens. Zo heeft een 1-persoonshuishouden gemiddeld € 26.500 te besteden, een paar met kinderen € 71.000.

Hieronder zien we dat Leiden relatief veel (nl. 52%) huishoudens heeft in de klasse die landelijk de laagste 40% is. Dit is inclusief studenten. (Dit zijn dus landelijke inkomensgrenzen).

Verdeling laag, midden en hoog inkomen, 2019

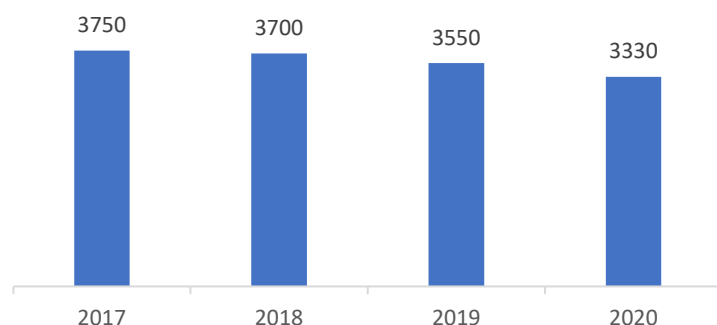
Bron: [CBS](#) Statline

Inkomens – bijstandsuitkeringen

Ruim 3.300 bijstandsgerechtigden, in Slaaghwijk groeit een derde van de kinderen op in armoede

Aantal bijstandsuitkeringen, 2017 – 2020

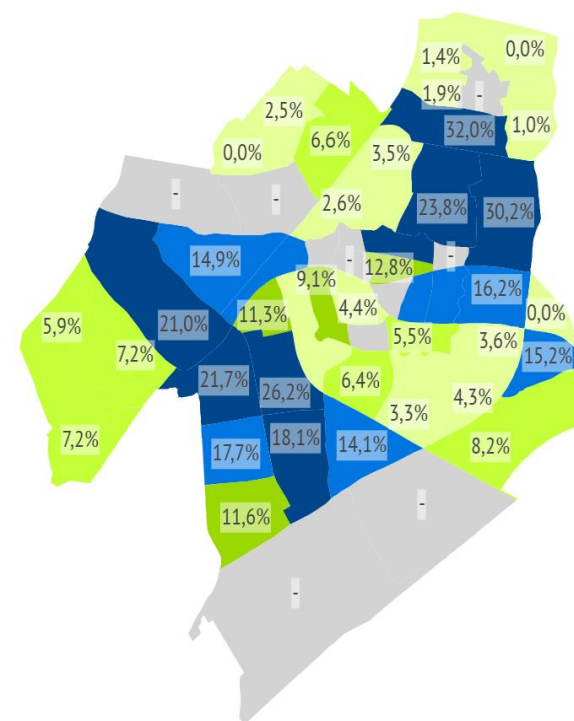
3.330 bijstandsgerechtigden
12,4% van de kinderen leeft in armoede

Ruim 3.300 bijstandsuitkeringen

Leiden heeft 3.330 bijstandsgerechtigden. Dit is 3,6% van de bevolking. Voor de trend kiezen we voor cijfers van het CBS. Voor meer recente cijfers verwijzen we naar de Leidse Monitor [Social Impact Corona](#).

Speciale aandacht is er voor kinderen in armoede. De kinderen die in een gezin wonen met een inkomen onder 120% van het sociaal minimum is gemiddeld 12,4%. Dit is echter zeer onevenwichtig over Leiden verspreid. Het hoogste % vinden we in de Slaaghwijk (32%).

% kinderen in huishoudens < 120% sociaal minimum, 2020

Bron: CBS via www.leidenincijfers.nl

3.2

Gezondheid & vitaliteit

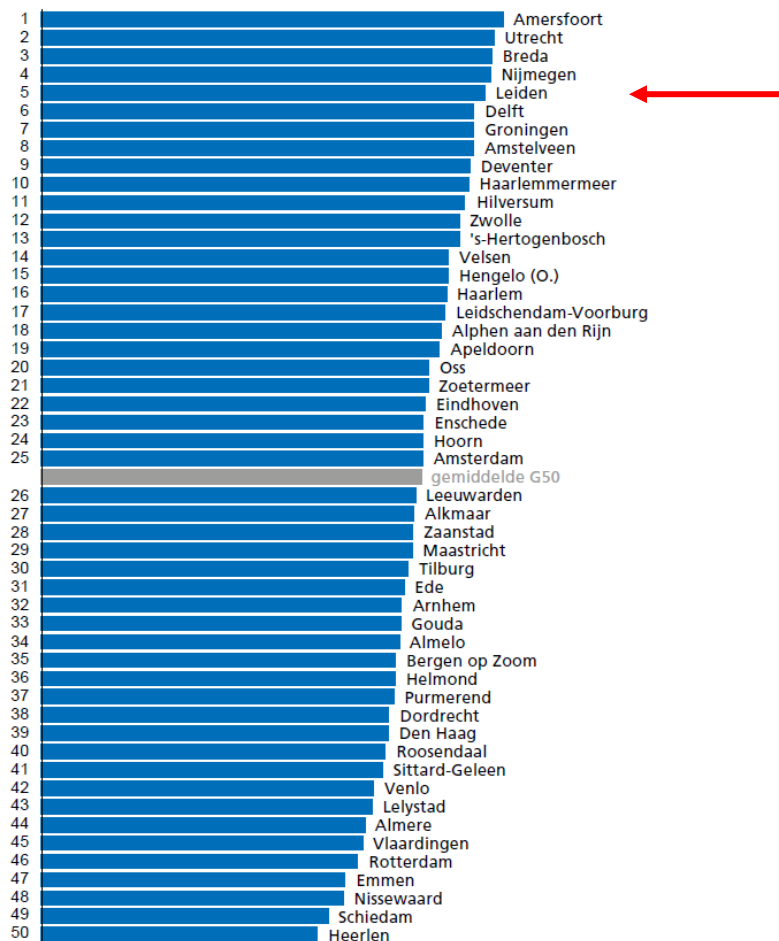

- Sportindexen Atlas voor Gemeenten
- Welzijn tijdens coronacrisis
- Jongerenpeiling GGD

Sporten - sportindexen Atlas voor Gemeenten

In Leiden hoge sportdeelname (5^e positie) tegen een beperkt aanbod

Totale deelname aan sport, 50 grootste stedelijke gemeenten

Sport in de spotlight van Atlas voor Gemeenten

Sport is belangrijk, want hoewel het slechts 1% van het bruto binnenlands product uitmaakt is het maatschappelijk belang groot. Sport heeft namelijk een positief effect op onze gezondheid en het welzijn. In de praktijk zijn gemeenten verantwoordelijk voor het leeuwendeel van het sportbeleid. Gemiddeld vormt dit 1,6% van de gemeentelijke begroting.

De Atlas voor Gemeenten zet jaarlijks de 50 grootste stedelijke gemeenten op een rij. In 2020 was er extra aandacht voor sport. De definitie van sport is zodanig dat alleen fysieke sporten meetellen. Sportvissen, denksport en gemotoriseerde sport vallen hier buiten. Een opvallende conclusie uit het onderzoek is dat het sportaanbod beperkt samenhangt met sportdeelname. Dit soort inzichten is van belang voor het gemeentelijke sportbeleid.

Leiden scoort goed tot zeer goed op de indexen over sportdeelname:

1^e plaats: wekelijks sporten (zie volgende slide)

4^e plaats: norm gezond bewegen

16^e plaats: deelname ongeorganiseerde sport

5^e plaats: deelname sport, totaal (zie figuur links)

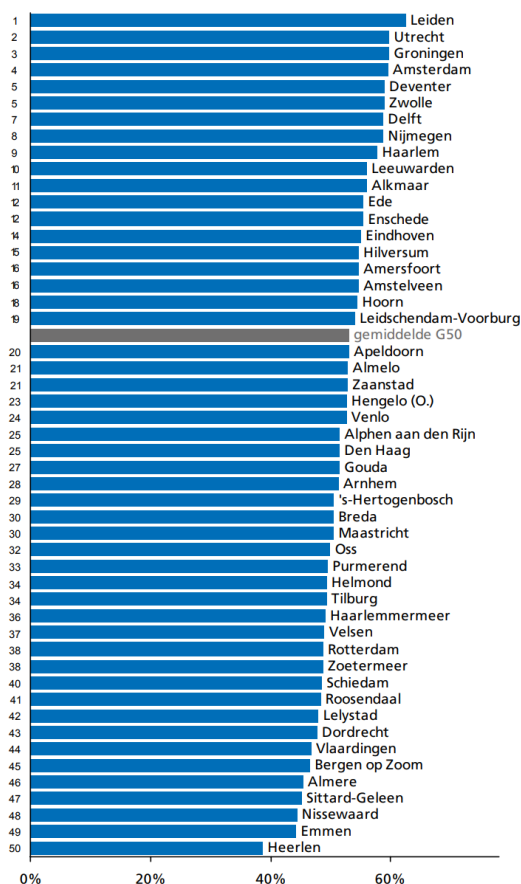
Bron: Atlas voor Gemeenten 2020 (via info@leidenincijfers.nl te verkrijgen)

Sporten - wekelijk sporten

Leiden op de eerste plaats van 'wekelijks sporten'

Aandeel inwoners dat wekelijks sport, 50 grootste stedelijke gemeenten (2018)

Wekelijks sporten

Een van de indicatoren in de Atlas voor Gemeenten 2020 is de frequentie van sporten, gevat in het aandeel (volwassen) inwoners dat wekelijks sport. Leiden staat hier op de eerste plaats. De specifieke bron van deze indicator is de Gezondheidsenquête / Leefstijlmonitor CBS i.s.m. RIVM, 2018. Helaas wordt dit soort onderzoeken niet heel frequent gehouden.

De hoge score van Leiden kan te maken hebben met het grote aantal 18 t/m 26 jarigen.

Na Leiden zien we Utrecht, Groningen en Amsterdam, gevolgd door Deventer en Zwolle.

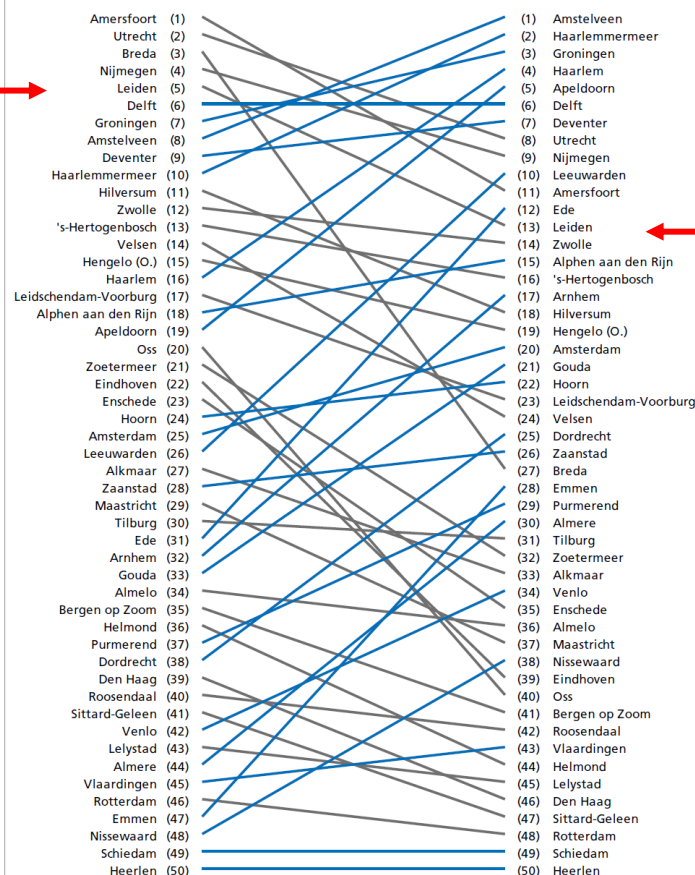
Bron: Atlas voor Gemeenten 2020 (via info@leidenincijfers.nl te verkrijgen)

Sport en gezondheid - samenhang

Relatie tussen sportdeelname, opleiding en ervaren gezondheid

Ranglijst sportdeelname (links) versus ervaren gezondheid, 50 grootste stedelijke gemeenten

Relaties tussen sportdeelname en ervaren gezondheid

Er is een duidelijke relatie tussen sportdeelname en de (ervaren) gezondheid. Als relatief veel mensen hoogopgeleid zijn in een gemeente wordt er veel gesport en ervaart men ook relatief een goede gezondheid. Ook leefstijl en bevolkingssamenstelling (leeftijd!) hangen hiermee samen. Er is juist een negatieve relatie met het georganiseerde sportaanbod. Als voorbeeld is ook Emmen toegevoegd in de tabel hieronder. Hiermee zeggen we niets over een oorzakelijk verband.

Samenhang tussen sportdeelname, sportaanbod, opleiding en overgewicht, Top 5 hoogopgeleid + Emmen

Gemeente	Hoog opgeleiden (1=veel)	Overgewicht (1=laag)	Sportdeelname (ongeorganiseerd, 1=hoog)	Sport wekelijks (1=hoog)	Sportaanbod (georganiseerd, 1=hoog)
Utrecht	1	1	3	2	42
Amsterdam	2	4	5	4	50
Leiden	3	5	4	1	40
Nijmegen	4	2	1	8	24
Amstelveen	5	9	11	16	1
Emmen	50	50	50	49	2

Bron: Atlas voor Gemeenten 2020 (via info@leidenincijfers.nl te verkrijgen) en Blaauiwberg

Jongerenpeiling 2019

88% tevreden met het leven, 59% regelmatig moe overdag

Enkele uitkomsten Jongerenpeiling Leiden (2^e en 4^e klas VO)

23% heeft scheiding ouders meegemaakt

18% vindt zichzelf te zwaar

88% is zeer tevreden met zijn/haar leven (7 of hoger)

19% heeft risico op emotionele problemen, 23% somberheid

11% ooit wiet/hasj; 2% ooit harddrugs; 6% ooit lachgas

23% slaapt niet goed, 59% regelmatig moe overdag

77% sport minimaal wekelijks bij een club/sportschool

8% heeft ooit sigaretten gerookt, 18% ooit e-sigaret,

44% heeft ooit alcohol gedronken; 24% recent; 47% mag niet drinken van ouders

4% is regelmatig gepest op school of internet

37% onterecht ziek gemeld (laatste 12 maanden)

Jongerenpeiling GGD eens per ca. 5 jaar

De GGD Hollands Midden houdt ongeveer elke 4 jaar een groot onderzoek onder jongeren, en met dezelfde frequentie onder volwassenen en ouderen.

De Jongerenpeiling is het meest recent (gehouden in 2019, uitkomsten beschikbaar in 2020). De meest recente peiling onder volwassenen en ouderen is van 2016. Deze onderzoeken zijn belangrijk voor het gemeentelijk beleid.

Links een aantal uitkomsten uit de Jongerenpeiling.

Bron: [GGD Hollands Midden](#)

3.3

Sociaal domein

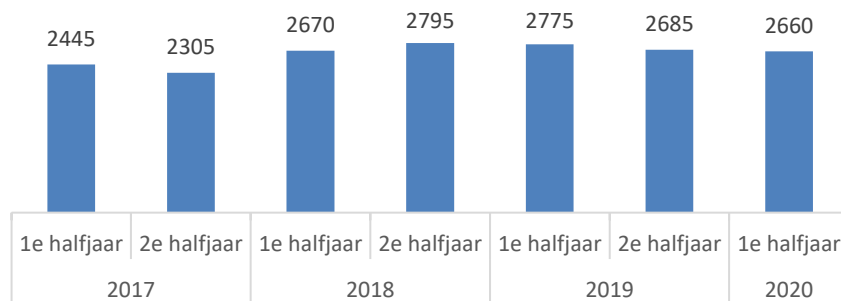

- Jeugdzorg
- WMO
- Combinatie van voorzieningen

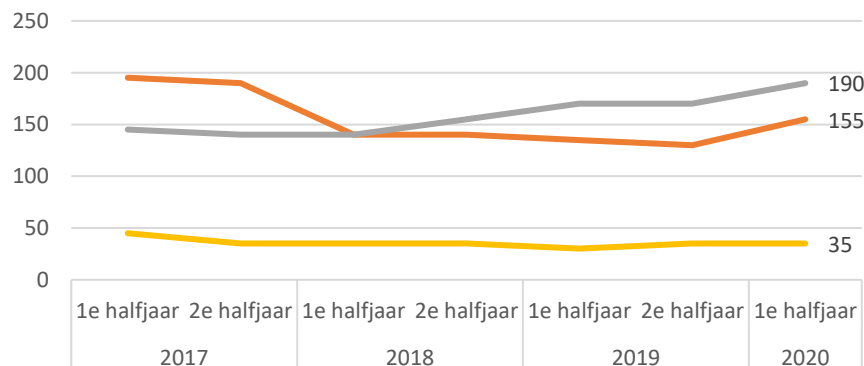
Sociaal domein - Jeugdzorg (absolute aantallen)

2.815 Leidse jongeren hebben een vorm van jeugdzorg

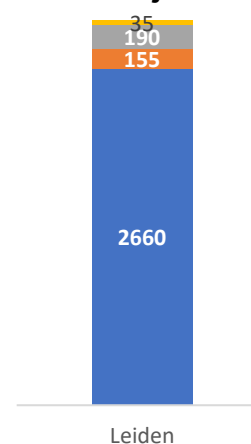
Aantal jongeren jeugdhulp zonder verblijf (2017 – 1^e halfjaar 2020)

Aantal jongeren jeugdhulp met verblijf, jeugdzorgreclassering en jeugdbescherming (2017 – 1^e halfjaar 2020)

1^e halfjaar 2020

- Jeugdreclassering
- Jeugdbescherming
- Jeugdhulp met verblijf
- Jeugdhulp zonder verblijf

In het eerste halfjaar van 2020 waren er 2.815 jongeren met een of meer vormen van jeugdzorg, dat is bijna 13% van de jongeren tot 18 jaar.

Verreweg de meest geboden hulp is jeugdhulp zonder verblijf. Dit betreft 2.660 jongeren in het eerste halfjaar van 2020. We zien dat de jeugdhulp zonder verblijf eerst is gestegen in 2018 maar daarna licht is gedaald. De effecten van de coronacrisis zijn hierin nog niet zichtbaar.

De cijfers, afkomstig van de website *waarstaatjegemeente*, zijn steeds per half jaar beschikbaar en worden ook gebruikt in de Monitor Sociaal Domein. Deze cijfers maken een vergelijking met andere gemeenten mogelijk (zie hiervoor de volgende pagina). Het duurt enkele maanden voor een nieuw half jaar beschikbaar komt.

De anderen vormen van jeugdzorg staan in de onderste lijngrafiek. Die aantallen zijn veel kleiner. Het aantal jongeren met jeugdbescherming stijgt enigszins.

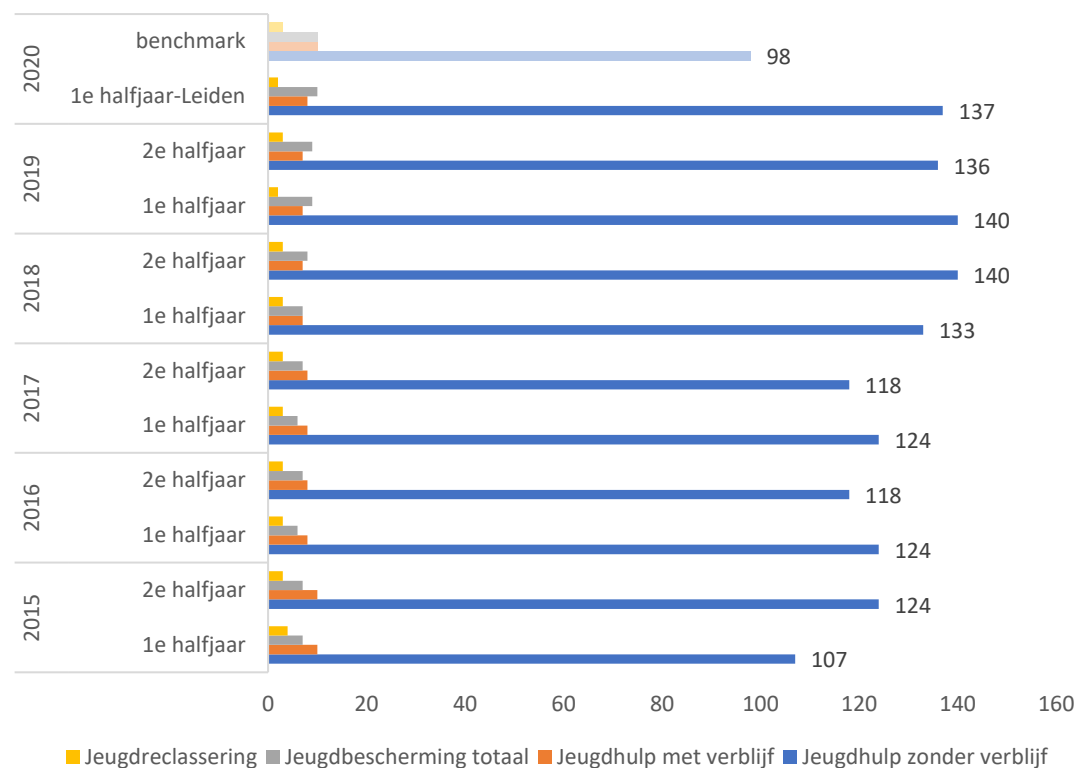
Bron: [Waarstaatjegemeente - Jeugdhulp](https://www.waarstaatjegemeente.nl/jeugdhulp)

Sociaal domein - Jeugdzorg (per 1.000)

Aandeel jongeren met jeugdhulp in Leiden hoger dan in de benchmark

Aantal jongeren met jeugdzorgtrajecten, per 1.000 jongeren
(2015 – 1^e halfjaar 2020)

Jeugdzorg in de tijd

Hier bekijken we niet de absolute aantallen van jongeren met jeugdzorg, maar wordt het omgerekend naar het aantal per duizend jongeren t/m 17 jaar. Zo kun je goed door de tijd heen en met de benchmarkgemeenten vergelijken; immers, het aantal jongeren varieert in de tijd en per gemeente.

Sinds 2015 is een toenemende trend te zien van met name jeugdzorg zonder verblijf. Van 107 in het eerste half jaar van 2017 naar 137 in dezelfde periode van 2020. Wel is er sinds 2018 een stabilisatie.

Benchmark

Als we de aantallen per 1.000 jongeren bekijken kunnen we vergelijken met andere gemeenten tussen de 100.000 en 300.000 inwoners ('benchmark'). In de grafiek is dit alleen voor de laatst bekende periode gedaan.

Dan blijkt dat in Leiden veel jongeren, namelijk 137 per 1.000 jongeren, jeugdhulp zonder verblijf krijgen. In de benchmark is dit 98. Voor jeugdhulp met verblijf geldt dat er in Leiden minder jongeren zijn hiermee dan in de benchmark.

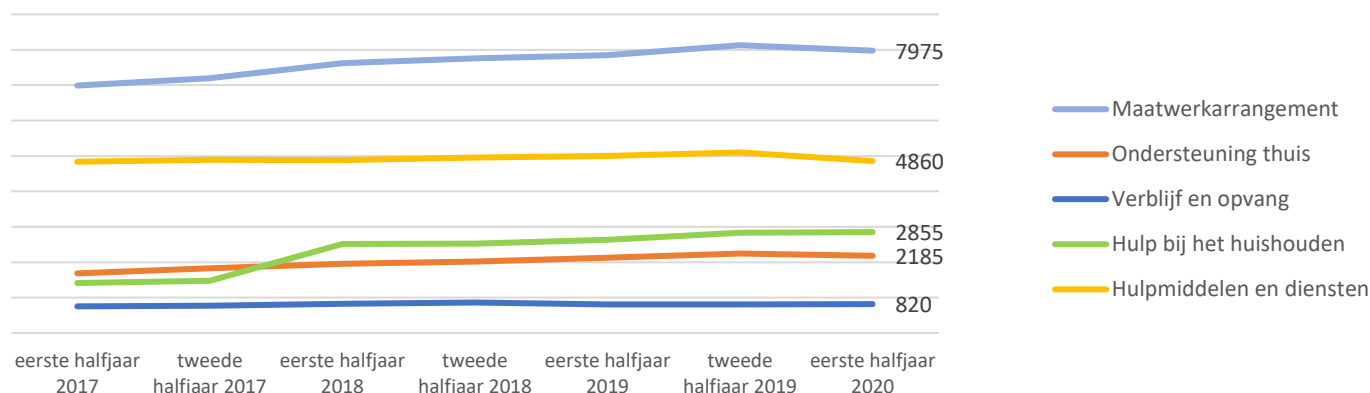
Bron: [Waarstaatjegemeente - Jeugdhulp](#)

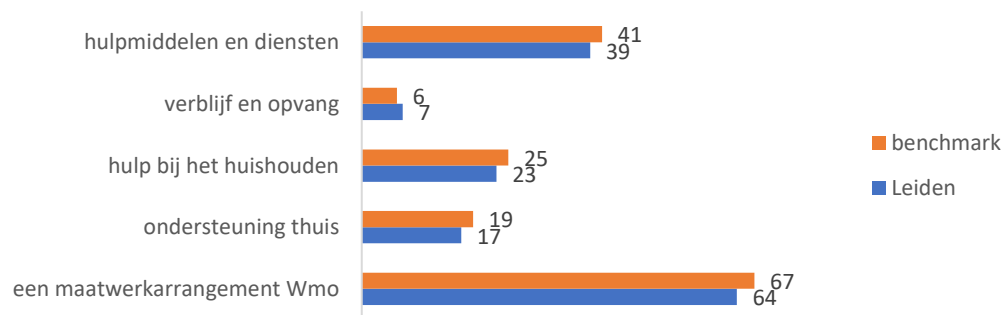
Sociaal domein - Wmo gebruik

Tevredenheid over Wmo hoog in Leiden

Aantal cliënten met een Wmo-voorziening (2017 – 1^e halfjaar 2020)

Wmo-clienten per 1.000 inwoners (1^e halfjaar 2020)

Bron: [Waarstaatjegemeente - Jeugdhulp](#)

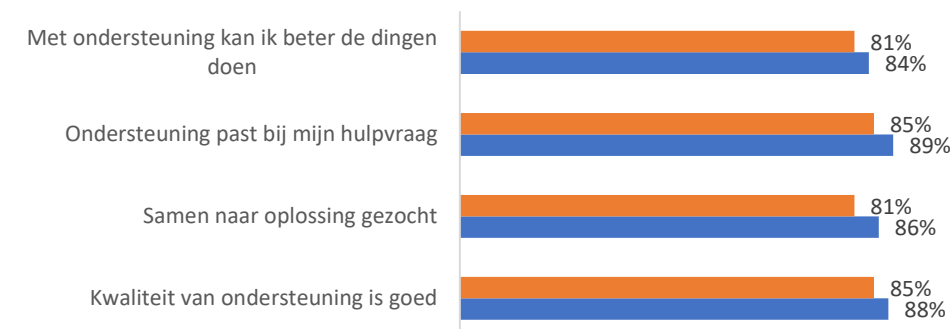
WMO gebruik en de tevredenheid hierover

Het gaat hier uitsluitend om de individuele Wmo-voorzieningen. Deze zijn onder te verdelen in vijf categorieën. De meeste mensen (7.975) hebben 1 of meer 'Maatwerkarrangementen', gevolgd door 'Hulpmiddelen en diensten' (4.860).

Hieronder zien we rechts de tevredenheid van Leidse en Nederlandse Wmo-clienten op een aantal aspecten. De tevredenheid is hoog, ook in vergelijking met Nederland als geheel.

De grafiek linksonder geeft aan dat het Wmo-gebruik per duizend inwoners in Leiden niet sterk afwijkt van de benchmark.

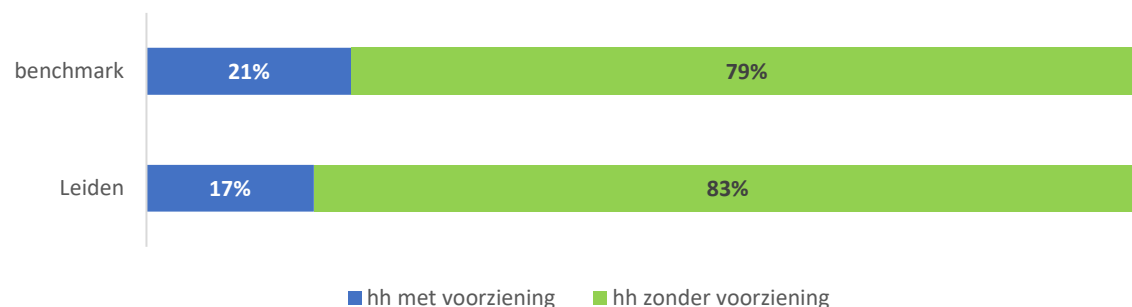
Tevredenheid cliënten Wmo (Clientervaringsonderzoek 2020)

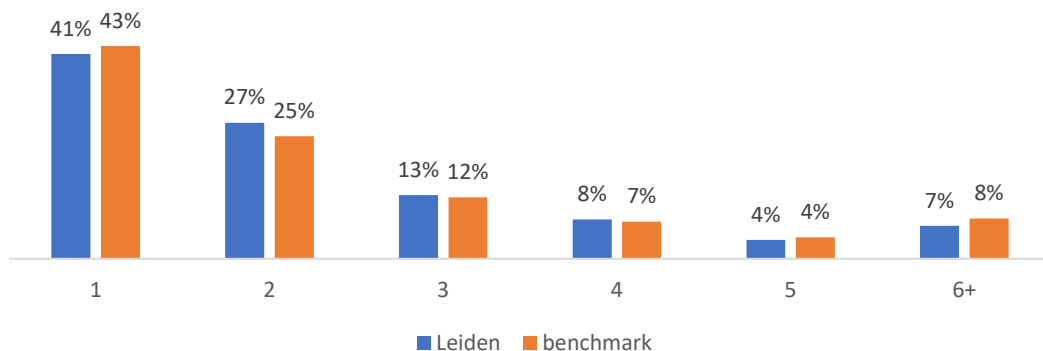
Combinatie van voorzieningen voor sociaal domein

17% van de Leidse huishoudens maakt gebruik van een individuele voorziening

Huishoudens met /zonder individuele voorziening Wmo, Jeugd- en of Participatiewet, 2020

Aantal voorzieningen per huishouden (van de huishoudens met minimaal 1 voorziening), 2020

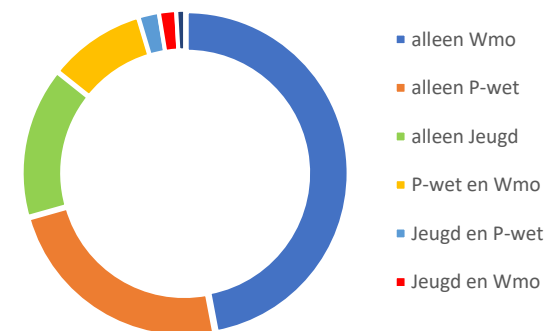

Huishoudens met 1 of meer voorzieningen

17% van de Leidse huishoudens doet een beroep op een of meer individuele voorzieningen in het kader van een van de domeinen: Wmo, de Jeugdwet of de Participatiewet. Dat is onder het gemiddelde van de benchmark (steden tussen de 100.000 en 300.000 inwoners): 21%.

Een aantal huishoudens maakt gebruik van meerdere voorzieningen, al dan niet in meerdere domeinen. Linksonder zien we dat 41% van de huishoudens 1 voorziening heeft, 27% heeft 2 voorzieningen en 7% zelfs 6 of meer. Dit is overigens redelijk in lijn met de benchmark.

Hieronder zien we dat 86% van alle huishoudens (met 1 of meer voorzieningen) binnen een domein blijft, de meeste binnen de Wmo (47%). Een veel voorkomende combinatie is de Participatiewet en WMO. Deze verdeling komt sterk overeen met die van de benchmark (2019).

Bron: [Waarstaatjegemeente - Jeugdhulp](#)

3.4

Internationalisering

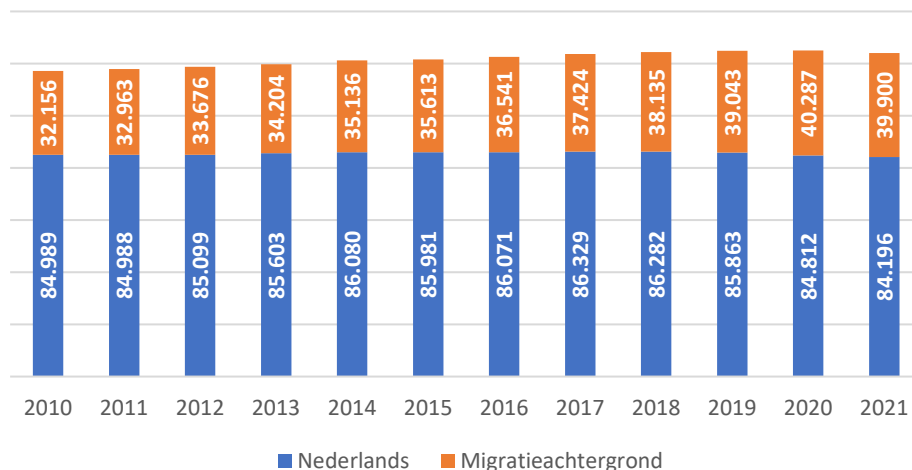

- Bevolking naar migratieachtergrond
- Migratieachtergrond naar leeftijd
- Buitenlandse nationaliteit in Leiden
- Nationaliteiten in Nederlandse gemeenten
- Buitenlandse studenten

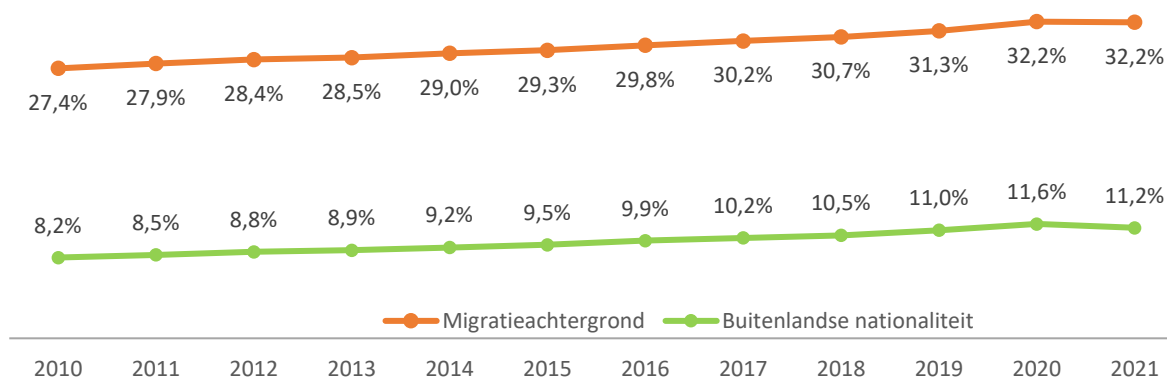
Internationalisering - migratieachtergrond en nationaliteit

Een derde van de Leidenaren heeft een migratieachtergrond, 11% een buitenlandse nationaliteit

Bevolking naar achtergrond (migratie)

Aandeel met een migratieachtergrond en met een buitenlandse nationaliteit

Het aandeel Leidenaren met een migratieachtergrond (oranje) is gestegen van 27% in 2010 tot 32% in 2021. We maken geen onderscheid meer in westerse en niet westerse migratieachtergrond. Uiteraard is de verdeling per land wel beschikbaar. De grootste groep komt uit Marokko, gevolgd door Indonesië, Duitsland en Turkije.

Het aandeel Leidenaren met een niet-Nederlandse nationaliteit (groen) is ook gestegen, maar ligt veel lager: 11% in 2021. Leidenaren met een dubbele nationaliteit (waaronder de Nederlandse) tellen hier niet mee.

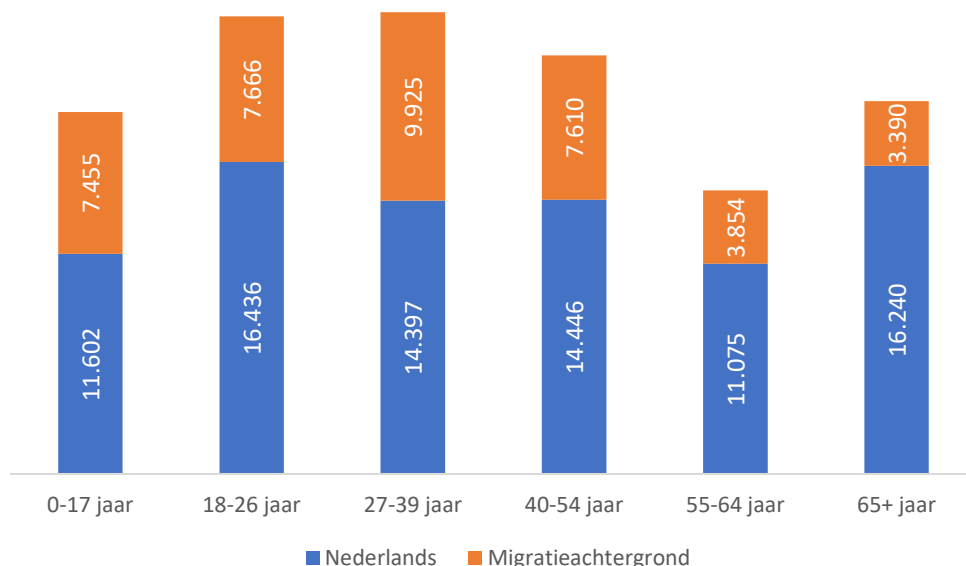
Bron: [BRP](#) via *Leiden in Cijfers*

Internationalisering - migratieachtergrond naar leeftijd

Aandeel inwoners met een migratieachtergrond het grootst bij 27-39 jarigen en lager bij ouderen

Migratieachtergrond naar leeftijd, 2021

Migratieachtergrond naar leeftijd

Per leeftijdsgroep is gekeken welk aandeel van de inwoners al dan niet een migratieachtergrond heeft. Voor Leiden als geheel zijn de cijfers als volgt:

Binnen de groep inwoners van 27 t/m 39 jaar hebben relatief de meeste mensen een migratieachtergrond, namelijk 41%, gevolgd door de jongste groep t/m 17 jaar, 39%. Vanaf 55 jaar neemt het aandeel inwoners met een migratieachtergrond flink af. In de groep 65+ is het 17%.

Per leeftijdsgroep is niet alleen het aandeel verschillend, maar ook de herkomst. Zo is tot en met 55 jaar de groep met een Marokkaanse migratieachtergrond het grootst, vanaf 55 jaar is dat de Indonesische migratieachtergrond.

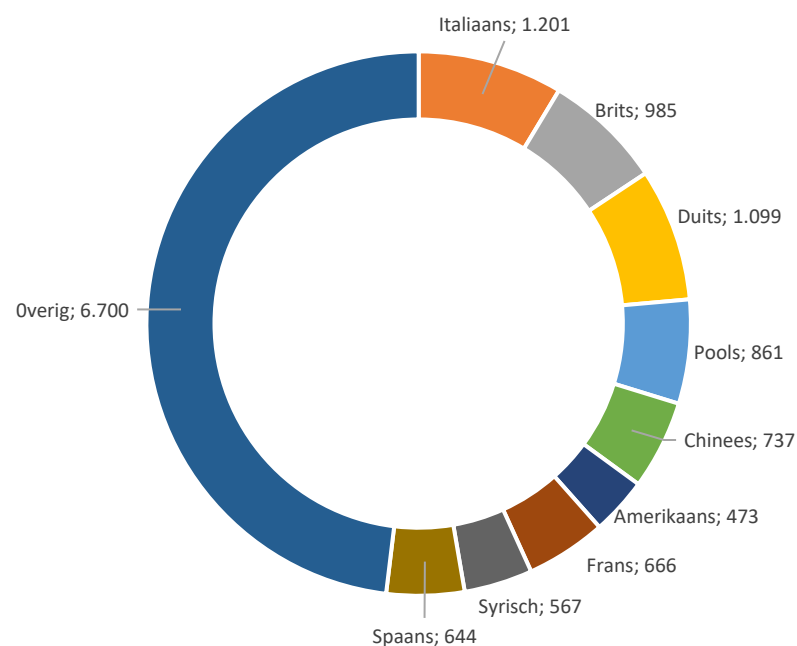
Bron: [BRP](#) via Leiden in Cijfers

Internationalisering - buitenlandse nationaliteit

Grootste groep heeft de Italiaanse nationaliteit

Aantal Leidenaren met een buitenlandse nationaliteit, 2021

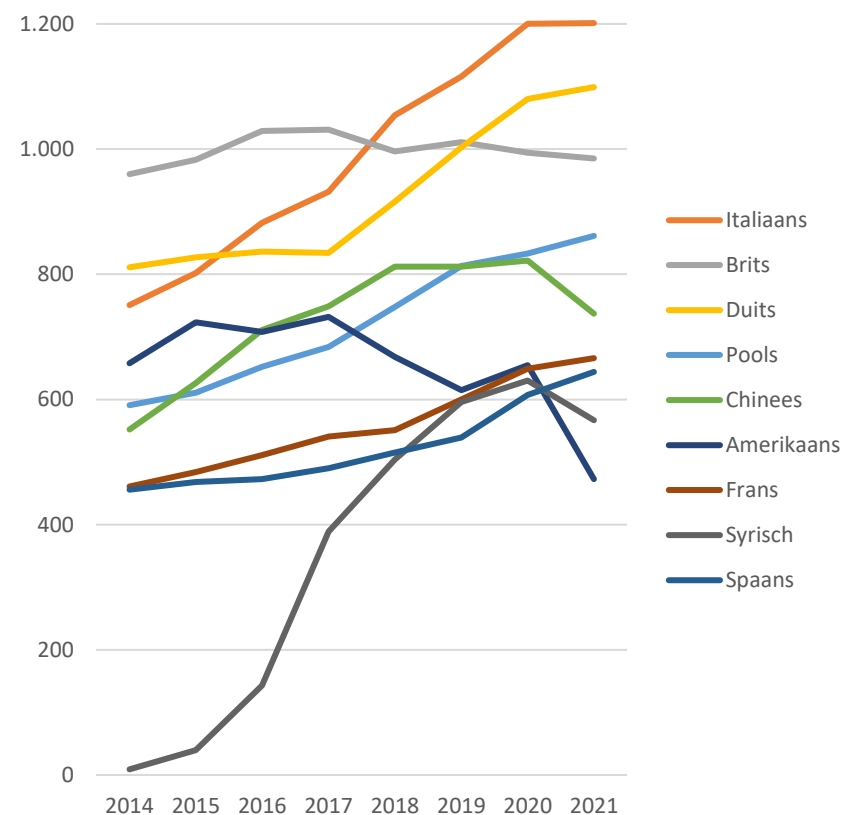

In Leiden, van oudsher een stad van vluchtelingen, hebben we meer dan 150 verschillende nationaliteiten.

Sinds enkele jaren is de groep Italianen het grootst, gevolgd door Duitsers.

Het afgelopen coronajaar zagen we een daling van Chinezen, Amerikanen en Syriërs.

Ontwikkeling van het aantal Leidenaren met een buitenlandse nationaliteit, 2014-2021

Bron: [BRP](#) via Leiden in Cijfers

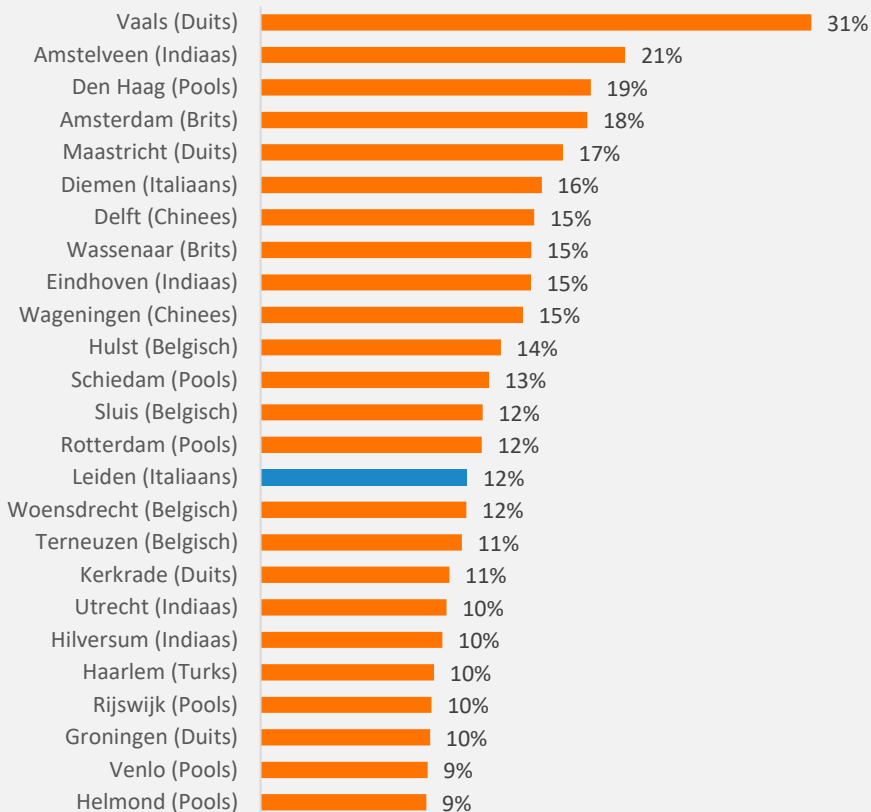

Nationaliteiten in Nederlandse gemeenten

15^e plaats op aandeel inwoners met buitenlandse nationaliteit

Percentage inwoners met buitenlandse nationaliteit (top-25)

Meest voorkomende nationaliteit tussen haakjes

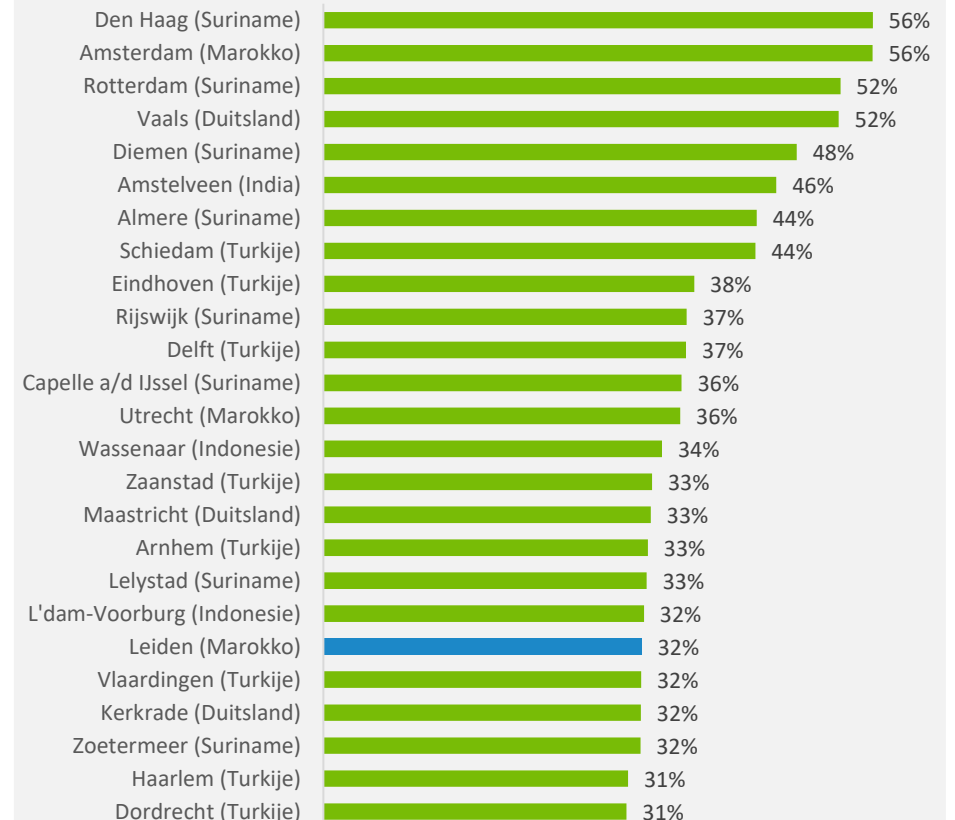

Leiden staat op de 15^e plaats van de Nederlandse gemeenten wat betreft het aandeel inwoners met een buitenlandse nationaliteit.

Leiden staat op de 20^e plaats van de Nederlandse gemeenten wat betreft het aandeel inwoners met een buitenlandse migratieachtergrond.
(d.w.z. zelf of 1 van de ouders in het buitenland geboren)

Percentage inwoners met migratieachtergrond (top-25)

Meest voorkomende herkomstland tussen haakjes

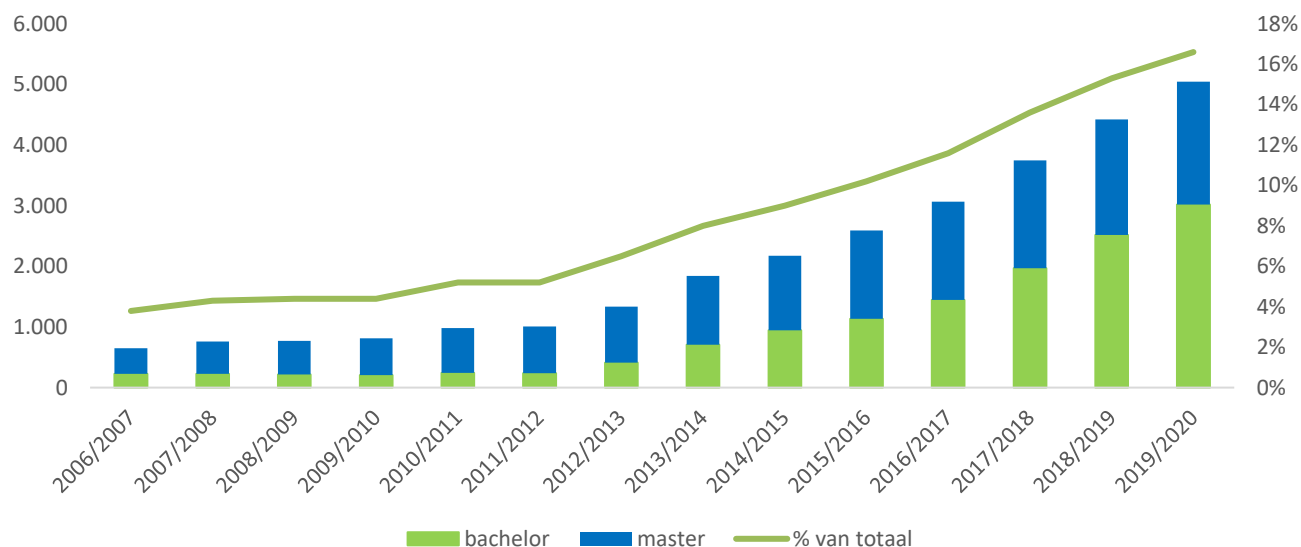

Internationalisering - buitenlandse studenten

Studiejaar 2019 – 2020 : 17% internationale studenten

Aantal en aandeel buitenlandse studenten UL, 2012 – 2020

Het aantal buitenlandse studenten aan de Universiteit Leiden is sterk gegroeid, ook weer in het studiejaar 2019/2020.

Uiteraard zullen de cijfers over het studiejaar 2020/2021 een ander beeld laten zien als gevolg van de coronacrisis. In 12 jaar zagen we het aantal internationale studenten aan de Universiteit Leiden toenemen van 651 tot meer dan vijfduizend. Zij studeren in Leiden en op de Haagse campus. In de eerste jaren waren het meer masterstudenten dan bachelor studenten, maar sinds 2017 zijn er meer bachelor studenten dan masterstudenten uit het buitenland.

Procentueel is het aandeel buitenlandse studenten gestegen in dezelfde periode van 4% tot 17% van het totale aantal studenten aan de Universiteit (ca. 30.000).

Bron: [Nuffic](#) via Leiden in Cijfers

3.5

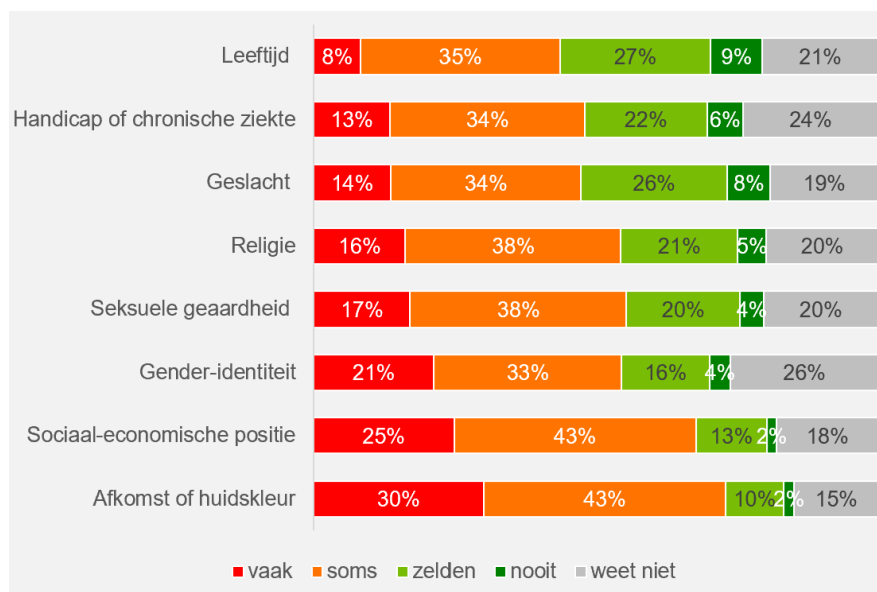
Programma 'Leiden Inclusief'

Programma 'Leiden Inclusief'

Leidenaar denkt: discriminatie naar afkomst of huidskleur meest voorkomend

Hoe vaak denkt u dat de volgende vormen van discriminatie in Leiden voorkomen?

Samen op weg naar een inclusief Leiden

In Leiden doet iedereen mee'. Iedereen is welkom in Leiden om te wonen, te werken, te leren en te leven. De Gemeente Leiden streeft naar een inclusieve stad, waarin iedereen meedoet. Zij staat voor gelijke kansen, ongeacht opleidingsniveau, achtergrond, leeftijd, geaardheid of eventuele beperking. Hiertoe is een programma 'Leiden Inclusief' 2021 – 2023 geïntroduceerd, met de volgende vier focuspunten:

1. Leiden toegankelijk voor mensen met diverse beperkingen
2. Tegengaan van racisme en discriminatie
3. LHBTI+ discriminatie tegengaan
4. Naar een diverse en inclusieve gemeentelijke organisatie

We monitoren dit o.a. met behulp van de Stads- en Wijkenquête. Daaruit blijkt dat men denkt dat in Leiden discriminatie naar afkomst en huidskleur het vaakst voorkomt, en naar leeftijd het minst. Als we naar daadwerkelijk ervaren discriminatie kijken (niet weergegeven) dan zegt men over zichzelf dat discriminatie naar leeftijd het vaakst voorkomt.

Mogelijk komt dit omdat onder de respondenten relatief weinig mensen met een migratieachtergrond zijn.

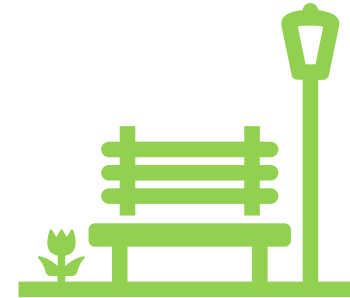

Bron: Stads- en wijkenquête 2021

3.6

Veilige stad en leefbaarheid

- Veiligheidsmonitor
- Misdrijven

Veiligheidsmonitor

Nieuw dashboard Veiligheidsmonitor op www.leidenincijfers.nl

Uitkomsten Veiligheidsmonitor 2019 t.o.v. 2017, alle aspecten

Nieuwe tool voor de Veiligheidsmonitor

Elke 2 jaar vindt een landelijk onderzoek plaats naar onder meer ervaren veiligheid, slachtofferschap en leefbaarheid. Op basis van de uitslagen van Veiligheidsmonitor is een profielkaart samengesteld uit alle aspecten. In dit geval is vergeleken met 2017, maar er kan ook worden vergeleken met Nederland. Dit is onderverdeeld in:

- Leefbaarheid
- Overlast
- Veiligheidsgevoel
- Slachtofferschap
- Politie en burger
- Preventie

Aan de kleurstelling is te zien dat er vooral verbeteringen zijn bij 'politie en burger' en 'Leefbaarheid'. Het gaat dan bijvoorbeeld om het oordeel over de politie, het onderhoud van perken en plantsoenen en het functioneren van de gemeente (op het gebied van leefbaarheid). De scores op preventie, waarbij de burger aan zet is, zijn achteruit gegaan.

Zeervel aspecten zijn gelijk gebleven (geel). In het najaar van 2021 vindt weer een onderzoek plaats. De uitkomsten zijn 1 maart 2022 beschikbaar.

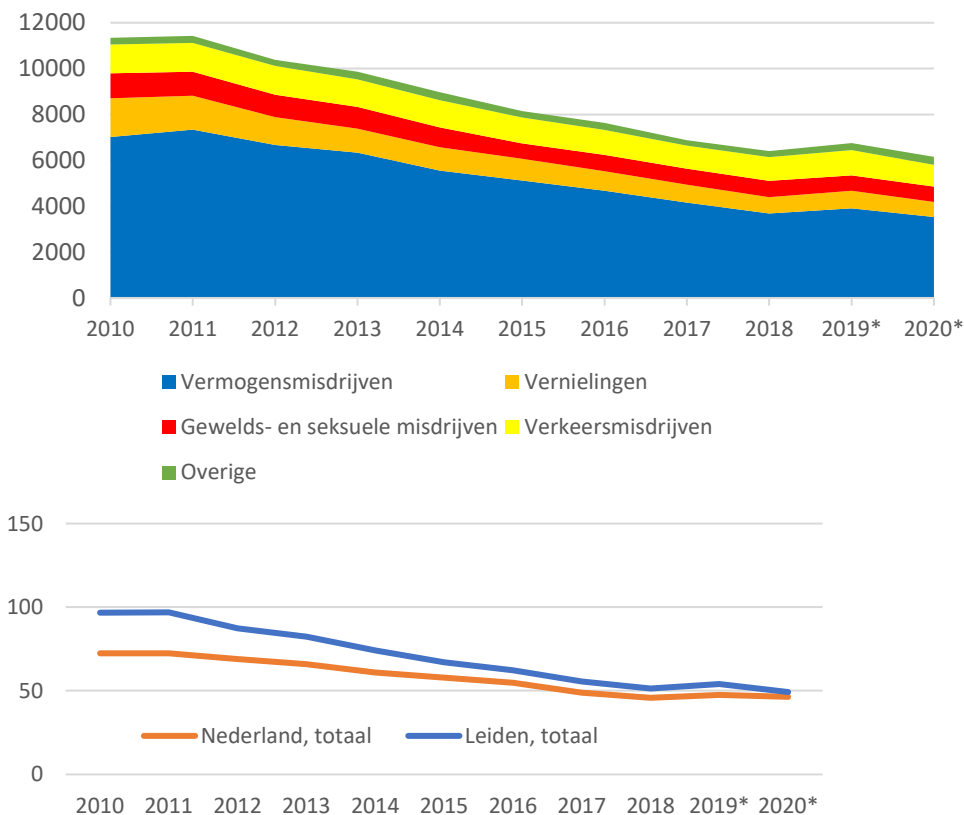
De interactieve tool is te vinden op Leiden in Cijfers

Veiligheid - misdrijven

Daling in Leiden nog sterker dan in Nederland

Aantal misdrijven naar soort, 2010 – 2020

Misdrijven: daling van (bij politie bekende) misdrijven

De afgelopen 10 jaar is het aantal misdrijven flink gedaald, van ruim 11.300 naar 6.150 in totaal. Bijna 60% van deze misdrijven bestaat uit vermogensdelicten, zoals diefstal en inbraak. De geweldsmisdrijven zijn in aantal weliswaar kleiner, maar in impact vaak groot.

Een aantal geselecteerde misdrijven heet samen ‘High Impact Crime’: geweld, inbraak in woning, straatroof en overval. Dit aantal (vooral de inbraken) is in 2020 iets gedaald tot ca. 800, na een stabilisatie op ca. 840 per jaar.

We zien een opvallende ontwikkeling in 2019, toen er een stijging was van het aantal misdrijven in Leiden. In 2020 was er weer een daling. Deze schommeling zit vooral bij de vermogensmisdrijven. De daling in 2020 was ook bij de vernielingen. De cijfers over 2019 en 2020 zijn overigens nog voorlopig.

De daling is niet uniek voor Leiden, maar is wel sterker dan in Nederland: als we het aantal misdrijven per 1.000 inwoners vergelijken zien we dat de lijnen elkaar inmiddels bijna raken: In Leiden was dit een daling van 97 naar 49 per duizend inwoners.

Bron: [CBS](#) Statline

4

Verstedelijking

4.1 Omgevingsvisie Leiden2040

4.2 Wonen

4.3 Veilige stad & leefbaarheid

4.1

Omgevingsvisie

Verstedelijking: Omgevingsvisie Leiden2040

Hoe willen we dat Leiden er in 2040 uit ziet?

Integrale visiekaart uit ontwerp-omgevingsvisie (maart 2021)

Omgevingsvisie Leiden2040

Een omgevingsvisie is één van de wettelijk verplichte instrumenten uit de Omgevingswet. Hierin legt de gemeente haar ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn (2040) vast. Omdat de fysieke leefomgeving en het welzijn van mensen met elkaar samenhangen, is er in de omgevingsvisie ook plek voor sociale thema's, zoals gezondheid, veiligheid en voorzieningen. De Omgevingsvisie omvat belangrijke onderwerpen zoals wonen, bereikbaarheid, klimaatverandering, economie en (maatschappelijke) voorzieningen. Met dit kader kunnen Leidse vraagstukken in samenhang worden opgepakt en kunnen er (sneller) keuzes gemaakt worden: hoe willen we dat Leiden er in 2040 uitziet?

Leidse keuzes op stadsniveau

De omgevingsvisie bestaat uit heel veel verschillende onderwerpen. Daarom is de uitwerking opgedeeld in vier thema's:

1. Groen-blauw raamwerk
2. Aantrekkelijk vestigingsklimaat
3. Duurzame mobiliteit
4. Bodem als fundament

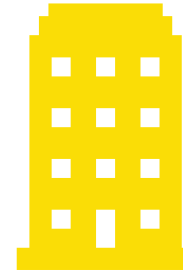
Binnen deze thema's zijn Leidse keuzes gemaakt. Deze keuzes geven per thema het toekomstbeeld aan waar we op stadsniveau naartoe willen werken. Door na te blijven denken en af te blijven wegen, kunnen we ruimte maken om de stad te verdichten en tegelijkertijd aantrekkelijk, gezond en leefbaar te houden. Door samen te werken met bewoners, ondernemers, andere overheden en private partijen, gebruiken we de opgaven die op ons afkomen om nieuwe kansen en nieuwe leefmilieus te creëren. Samen maken we van Leiden de aantrekkelijke, leefbare, duurzame, gezonde, inclusieve en ondernemende stad die we voor ogen hebben.

Bron: [Ontwerp Omgevingsvisie vrijgegeven voor inspraak - Gemeente Leiden](#)

4.2

Woningbouw

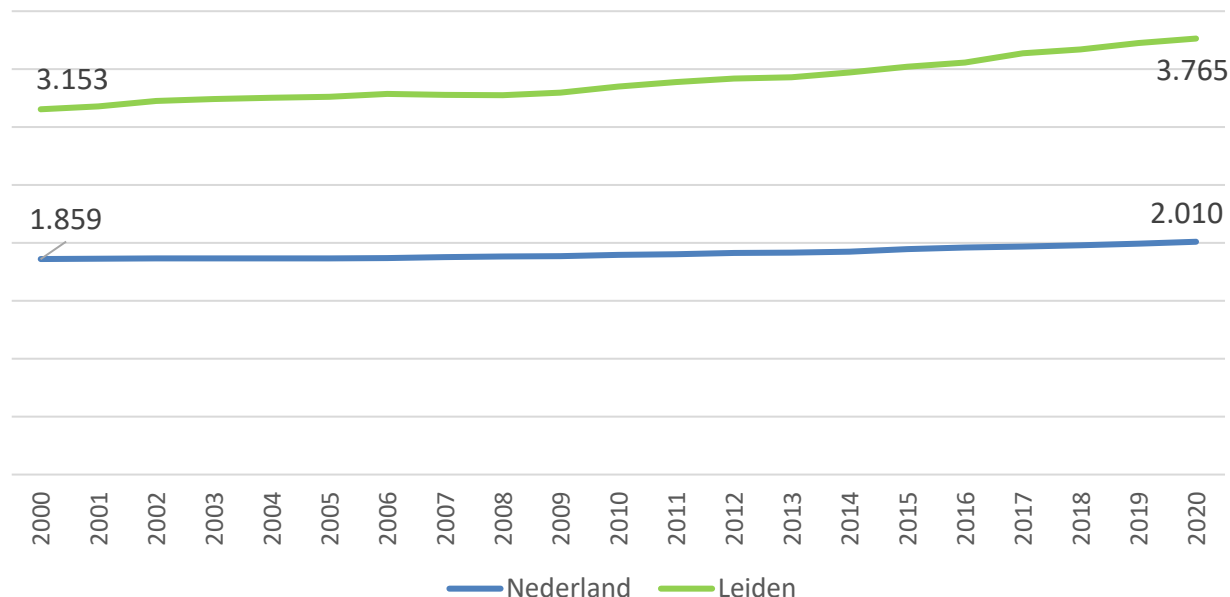

- Bevolkingsdichtheid
- Woningen: aantallen
- Woningen: kenmerken
- WOZ-waarde
- Woonattractiviteit
- Koopwoningen

Wonen - bevolkingsdichtheid

Leiden 4^e 'meest stedelijke stad' van Nederland

Ontwikkeling omgevingsadressendichtheid Leiden en Nederland, 2000 – 2020

Bevolkingsdichtheid

Het CBS gebruikt de omgevingsadressendichtheid om de mate van stedelijkheid van een bepaald gebied (rastervierkant, buurt, wijk, gemeente) te bepalen. De omgevingsadressendichtheid wordt uitgedrukt in adressen per vierkante kilometer en beoogt de mate van concentratie van menselijke activiteiten (wonen, werken, naar school gaan, winkelen, uitgaan etc.) weer te geven.

In Leiden is de omgevingsadressendichtheid sinds 2000 sneller gestegen dan in Nederland als geheel: 8% in Nederland en 19% in Leiden.

Uiteraard is de dichtheid in een stad groter dan op het platteland. We zien dat een stad als Leiden, met weinig tot geen platteland binnen de gemeentegrenzen, een zeer hoge OAD heeft: 3.765. Alleen in Amsterdam (6.074), Den Haag (4.939) en Rotterdam (3.994) is deze hoger.

Na Amsterdam, Den Haag en Rotterdam is
Leiden de op drie na meest stedelijke gemeente

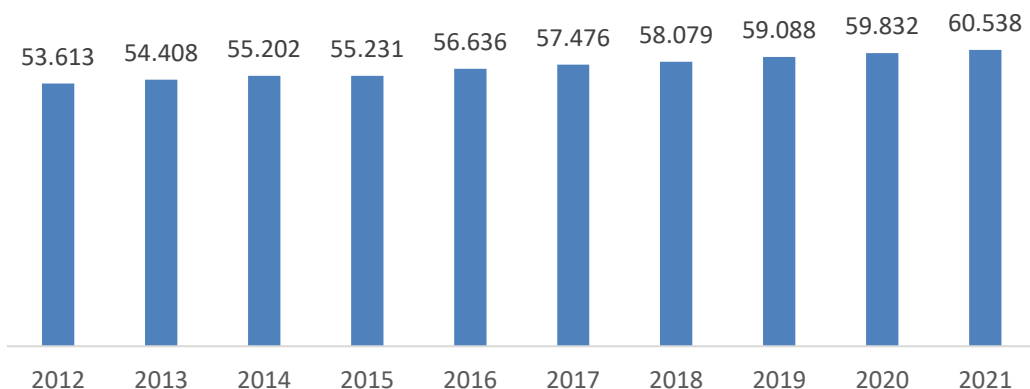
Bron: [CBS](#) via *Leiden in Cijfers*

Wonen - aantal woningen

Sinds 2012 een toename van ruim 6.900 woningen

Ontwikkeling aantal woningen, 2012 – 2021

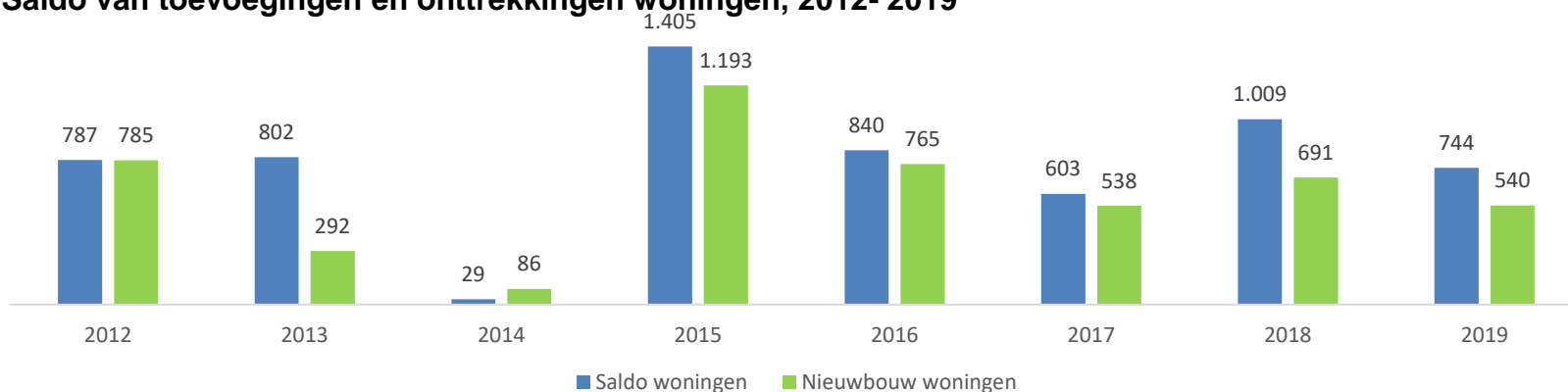

Woningen: 60,5 duizend woningen

Sinds 2012 is de Leidse woningvoorraad toegenomen met ruim 6.900 woningen tot 60.538*. Deze groei is een resultante van nieuwbouw, sloop en andere toevoegingen en onttrekkingen. De doelstelling van het Beleidsakkoord is om 8 dzd woningen te bouwen in de periode 2017-2030.

* Voorlopig cijfer

Saldo van toevoegingen en onttrekkingen woningen, 2012- 2019

Er zijn op 1 jan 2021
60.538 woningen*

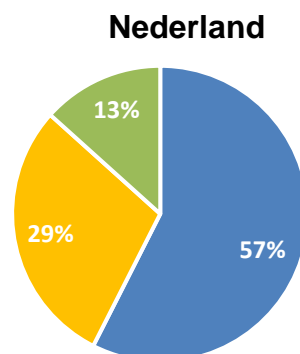
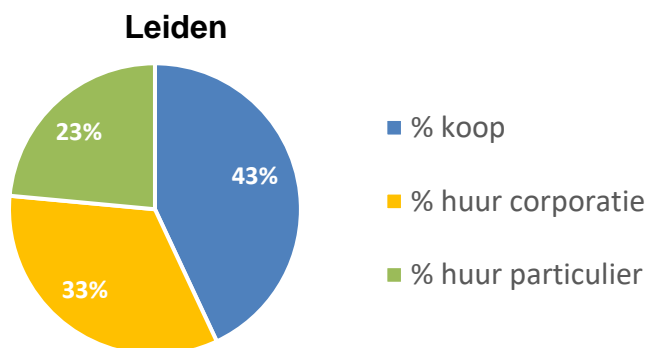
Bron: CBS via www.leidenincijfers.nl

Wonen - kenmerken van woningen

In Leiden relatief veel huurwoningen en relatief veel appartementen/meergezinswoningen

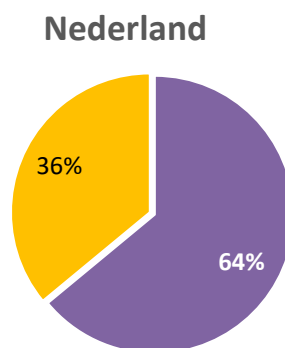
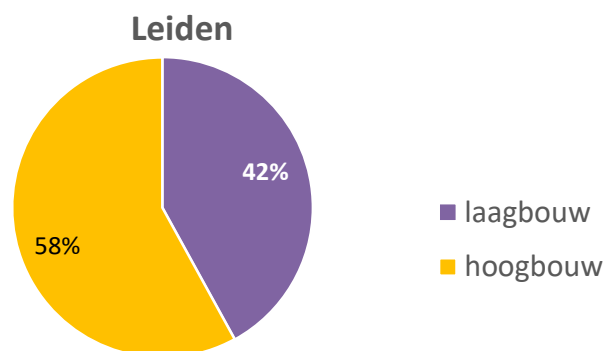
Eigendomsverhouding woningen: koop of huur, 2020

Woningen: in Leiden 43% koopwoningen

Leiden kent een andere eigendomsverhouding van woningen dan gemiddeld in Nederland: meer particuliere huur (bijna een kwart), iets meer corporatiehuur en minder koop.

Verhouding appartementen / eengezinswoningen, 2020

Relatief veel appartementen

Ook de verdeling laagbouw ('eengezinswoningen') versus appartementen wijkt in Leiden sterk af van het Nederlandse gemiddelde. Leiden kent nl. 58% appartementen, tegenover 36% in Nederland.

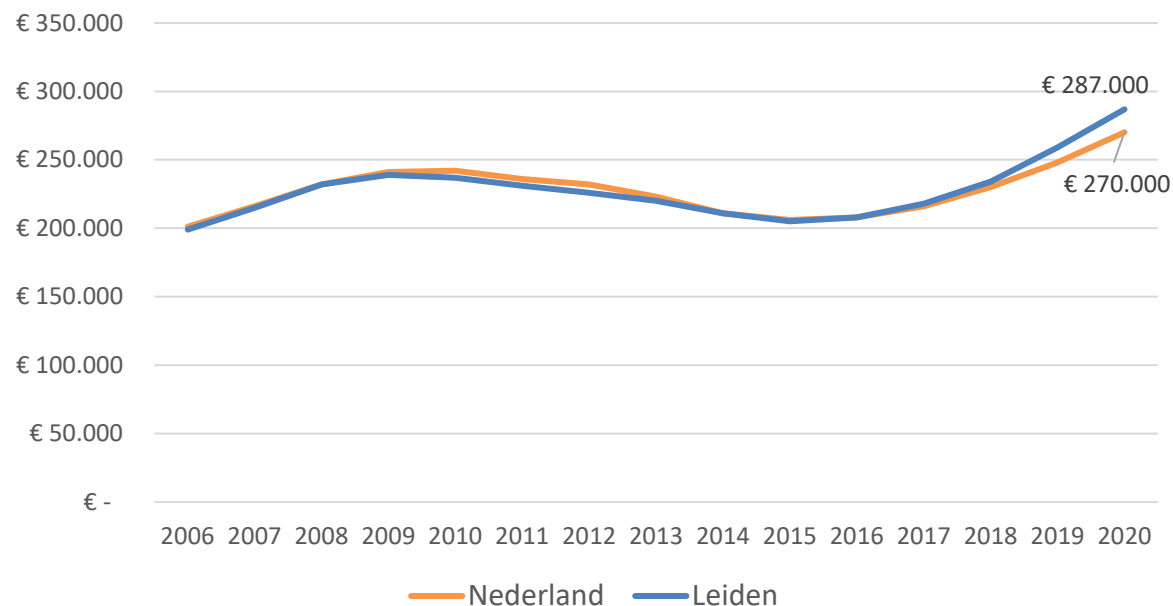
Bron: [CBS](#) via Leiden in Cijfers

Wonen - WOZ-waarde

Gemiddelde WOZ-waarde in 1 jaar gestegen met € 28.000

Ontwikkeling WOZ waarde Leiden en Nederland, 2006 – 2020

Gemiddelde WOZ-waarde
€287.000

WOZ-waarde woningvoorraad: Leiden loopt uit op nationale trend

De gemiddelde WOZ-waarde in Leiden is tussen 2019 en 2020 gestegen van € 259.000 tot € 287.000. Gemiddeld in Nederland was de stijging ook fors, maar niet zo sterk als in Leiden. Tot ca. 2018 was de ontwikkeling in Leiden vergelijkbaar met die in Nederland. In 5 jaar tijd (2015-2020) is de gemiddelde WOZ-waarde in Leiden met 40% gestegen (landelijk met 31%). Binnen Leiden varieert de gemiddelde WOZ-waarde per wijk van € 195.000 in Leiden-Noord tot € 400.000 in Boerhaave.

Woningen > 1 miljoen euro

In Leiden is het afgelopen jaar het aantal woningen dat meer dan 1 miljoen euro waard is gestegen met 63%. Dat is opvallend veel. Landelijk steeg dit aantal met 40% tot 84.400 woningen (bron: Calcasa).

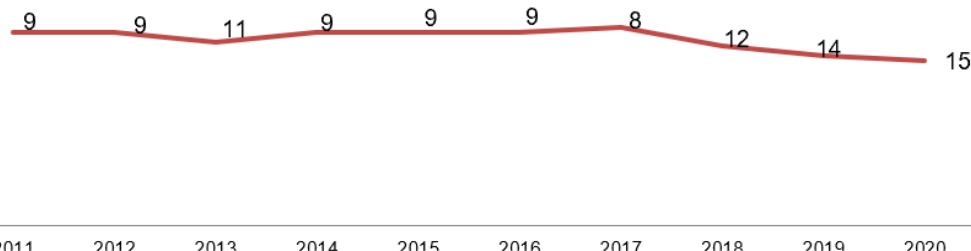
Bron: [CBS](#) via Statline

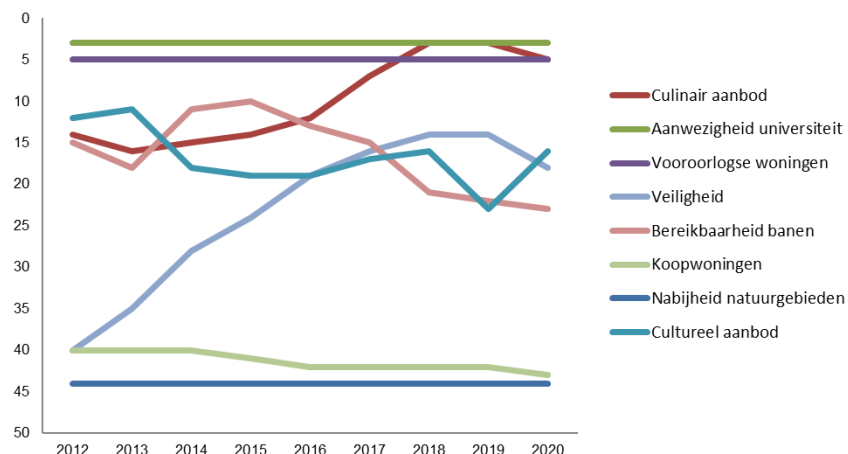
Wonen - woonaantrekkelijkheid

Leiden op 15^e plaats van de 50 van de Woonaantrekkelijkheidsindex van Atlas voor Gemeenten

Positie Leiden op de Woonaantrekkelijkheidsindex, 2011 – 2020

Rangorde Leiden op onderdelen van de Woonaantrekkelijkheidsindex (2012 – 2020)

Woonaantrekkelijkheid langs de meetlat

De Atlas voor Gemeenten legt jaarlijks de 50 Nederlandse gemeenten met de meeste inwoners langs de meetlat. Een onderdeel betreft de score op de woonaantrekkelijkheid. Leiden neemt de 15^e positie in. Sinds 2011 is deze (relatieve) positie gedaald van de 9^e plek naar de 15^e plek. Amsterdam staat op de 1^e plaats, gevolgd door Utrecht en Amstelveen.

Linksonder zien we de scores van Leiden op de 8 onderliggende indicatoren. Score 1 is de beste, Leiden scoort dus hoog vanwege de Universiteit, culinair aanbod en het hoge aantal vooroorlogse woningen, laag vanwege weinig nabijheid van natuurgebieden en relatief weinig koopwoningen.

Top 15 Woonaantrekkelijkheid

1. Amsterdam
2. Utrecht
3. Amstelveen
4. Haarlem
5. Amersfoort
6. 's-Hertogenbosch
7. Haarlemmermeer
8. Nijmegen
9. Den Haag
10. Hilversum
11. Arnhem
12. Dordrecht
13. Leidschendam-Voorburg
14. Eindhoven
15. Leiden

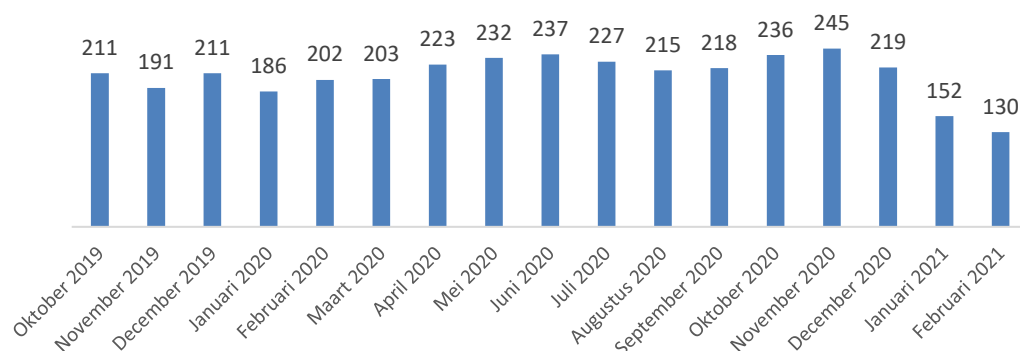
Bron: Atlas voor Gemeenten 2020 (via info@leidenincijfers.nl te verkrijgen)

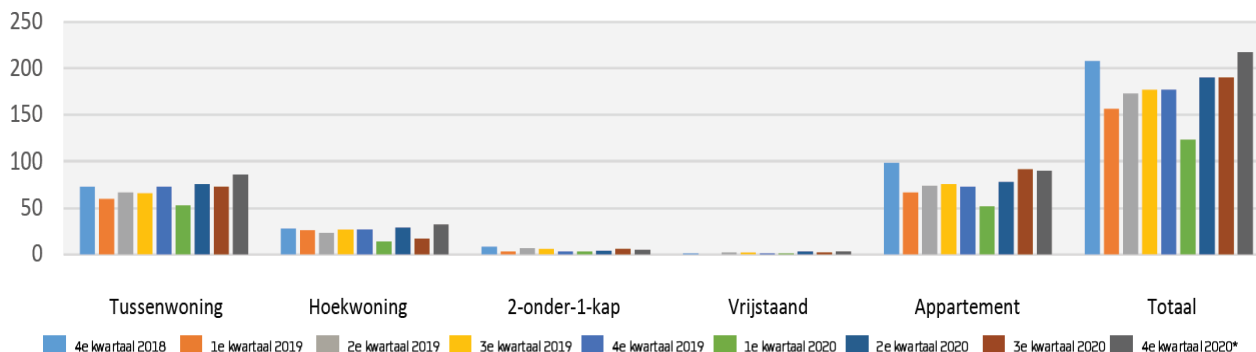
Wonen - markt voor koopwoningen

Hoge verkoopprijzen door grote vraag en klein aanbod

Te koop aangeboden woningen per maand, okt 2019 t/m feb 2021

Aantal verkochte woningen per kwartaal naar type woning, 4^e kw 2018 t/m 4^e kw 2020

Aanbod en vraag koopwoningen

Het woningaanbod van koopwoningen was in Leiden erg beperkt, in 2021 zien we in de eerste maanden nog eens een forse daling.

De vraag daarentegen nam toe. Dat leidde in het laatste kwartaal van 2020 tot een recordaantal van bijna 220 NVM-transacties (onderste grafiek links). Ruim 60% van alle woningen werd verkocht aan Leidenaren, 8% aan kopers uit Amsterdam en Den Haag.

Prijs koopwoningen

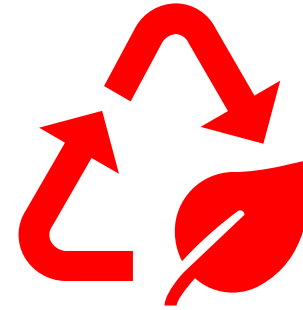
Uiteraard heeft dit effect op de prijzen. Tussenwoningen brachten eind 2020 gemiddeld € 430.000 op, bij een record m2-prijs van € 3.950.

Bron: [Zicht op de woningmarkt](#)

5

Verduurzaming

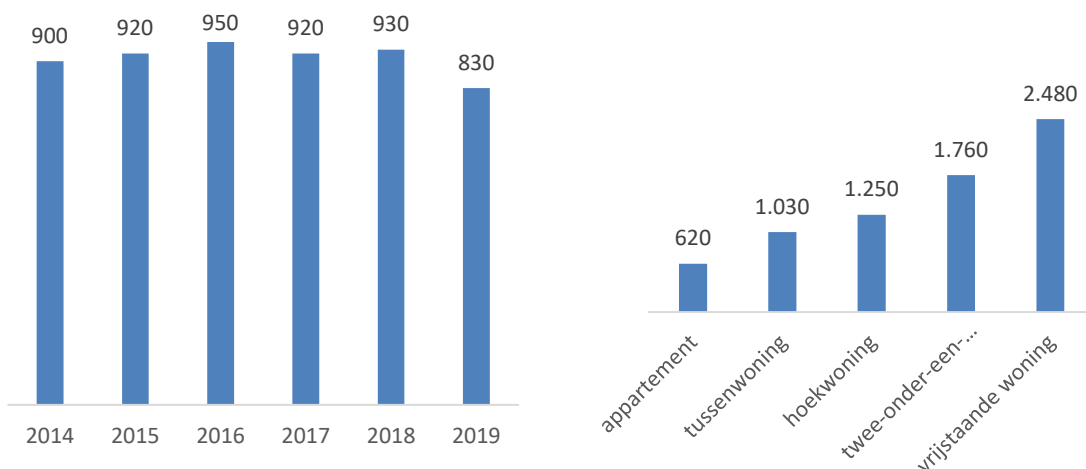

- **Energietransitie: energieverbruik**
- **Energietransitie: hernieuwbare energie**
- **CO2 uitstoot**
- **Afval en Restafval**

Verduurzaming - energieverbruik

Gemiddeld gasverbruik per woning in 2019 flink gedaald

Gasverbruik totaal, 2014 – 2019 en per soort woning, 2019

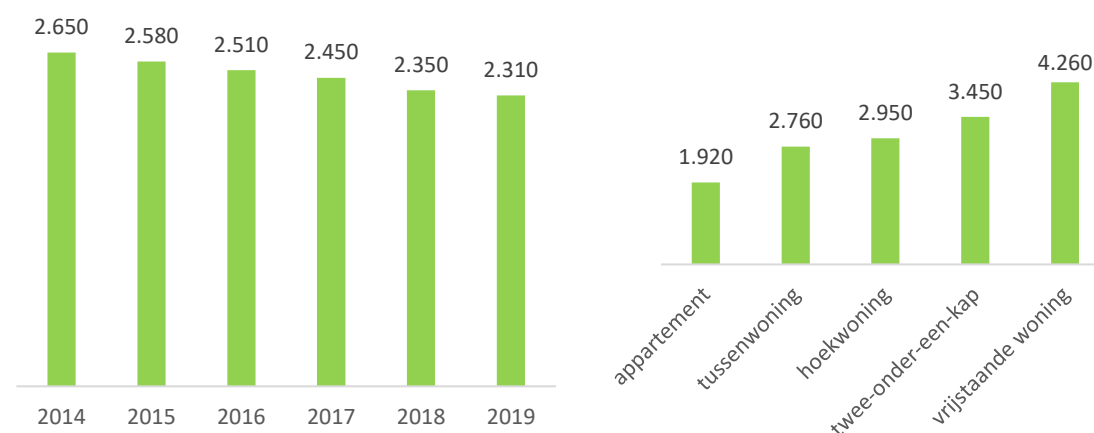

Het gasverbruik is in 2019 gedaald, van 930 naar 830 m³ per woning. In de periode daarvoor schommelde het rond de 930 m³.

Er zijn grote verschillen naar soort woning: een appartement verbruikt gemiddeld een kwart van het verbruik van een vrijstaande woning. De daling van het gasverbruik was het sterkst bij de appartementen.

Bron: [CBS](#) via *Leiden in Cijfers*

Elektriciteitsverbruik totaal, 2014-2019 en per soort woning, 2019

Het elektriciteitsverbruik per woning is al jaren dalende, van 2.650 kWh in 2014 tot 2.310 kWh in 2019. Ook in elektriciteitsverbruik zien we flinke verschillen naar soort woning.

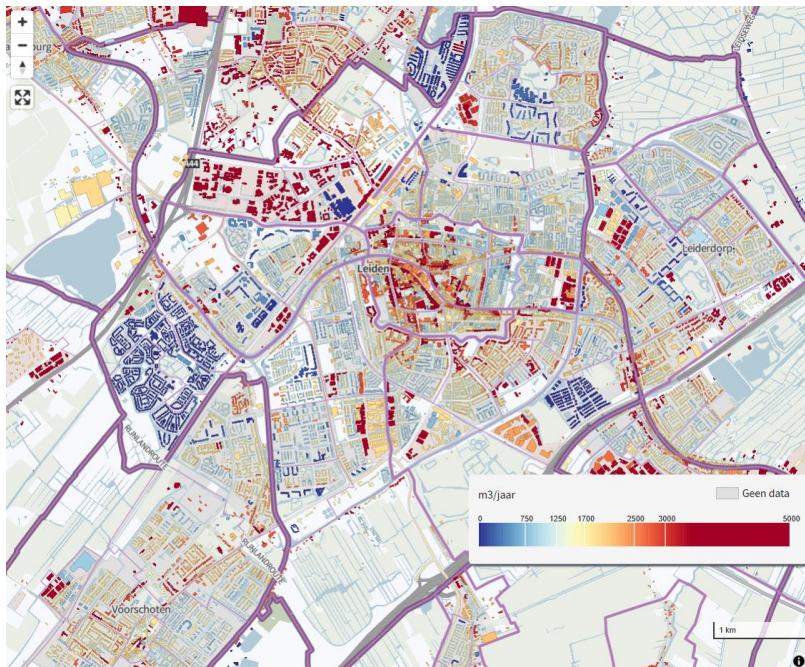
Omdat verreweg de meeste woningen in Leiden een appartement of tussenwoning zijn is het gemiddelde verbruik tussen dat van een appartement en tussenwoning in.

Energieverbruik - gasverbruik en energielabels op de kaart

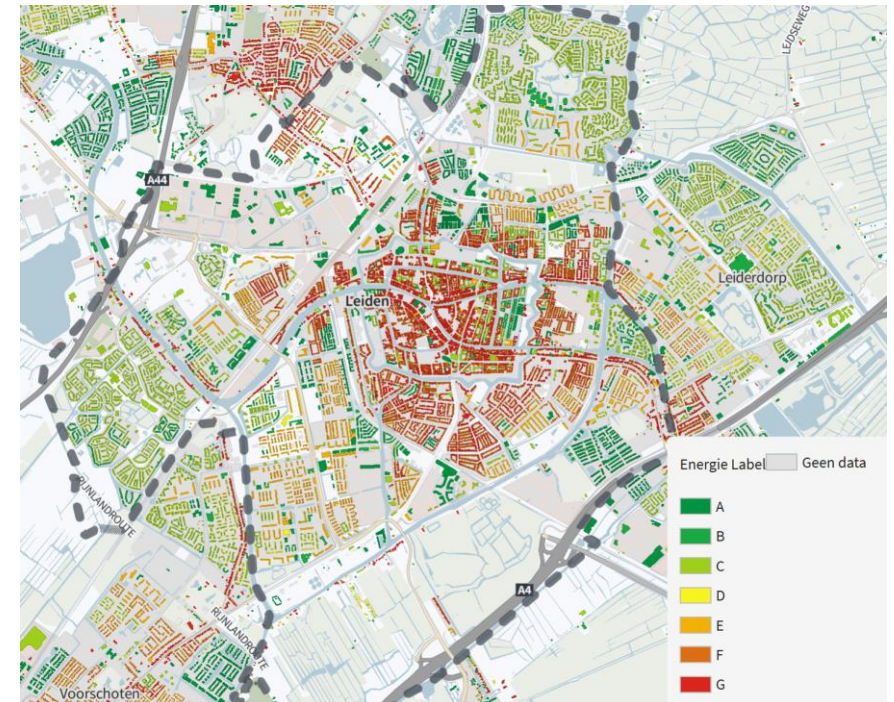
Website interessant voor energietransitie

Gemiddeld gasverbruik per gebouw

We zien op de kaart links het gemiddelde gasverbruik per gebouw. Dit kunnen dus woningen, maar ook bedrijfspanden zijn. We zien dat bijvoorbeeld de Stevenshof relatief weinig gas per gebouw verbruikt, dit komt omdat hier stadsverwarming is. In het Bio Science park is het gasverbruik per gebouw (bedrijf!) juist hoog. Op de kaart rechts zijn de (voorlopige) energielabels te zien. Energielabel A is vooral in de (nieuwere) buitenwijken te zien.

Voorlopig Energielabel

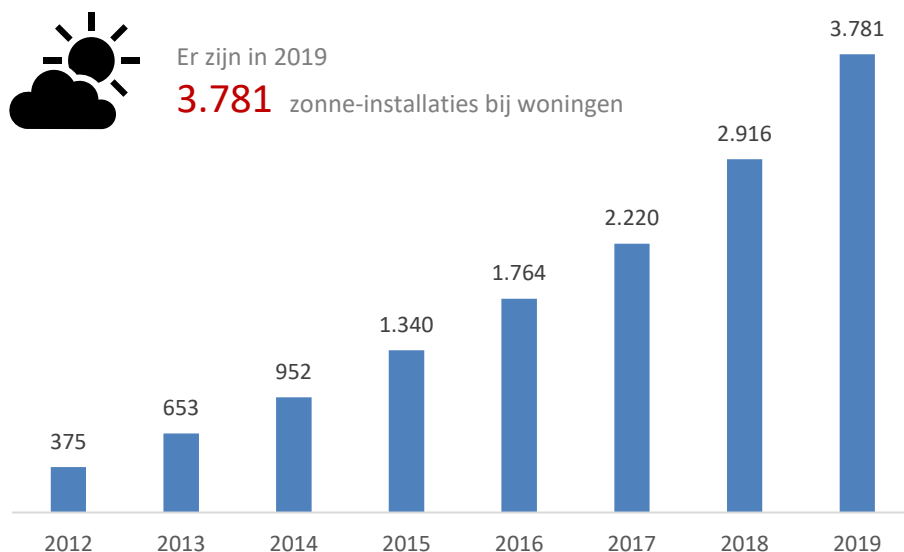

Bron: [VNG](#) Datavoorziening Energietransitie Gebouwde Omgeving (DEGO)

Verduurzaming– hernieuwbare energie

Aandeel woningen met zonnepanelen vertienvoudigd sinds 2012

Aantal woningen met zonnepanelen, 2012 – 2019

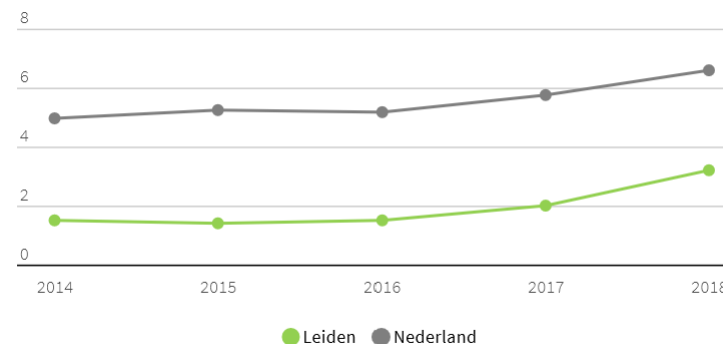
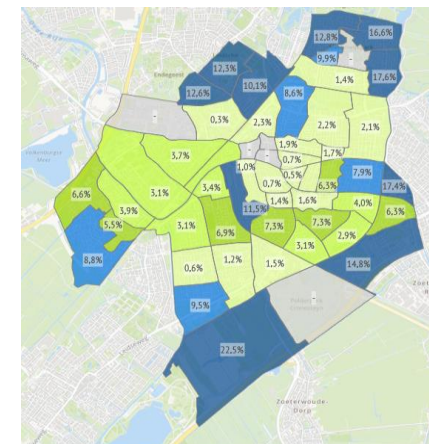
Het aantal zonne-installaties op woningen is vertienvoudigd van 2012 tot 2019. Inmiddels zijn er bijna 3.800 woningen met zonnepanelen in Leiden (2019).

Het totale vermogen van deze zonnepanelen bij elkaar is nog meer gestegen: met bijna 9.400 kWh is dat 17 keer zo groot als in 2012.

Bron: [CBS](#) via *Leiden in Cijfers* en [Klimaatmonitor](#)

Aandeel woningen met een zonne-installatie, per buurt

Hiernaast zien we per buurt het % woningen met zonnepanelen. In Leiden was dit gemiddeld 6%. Lichtgroen betekent een laag % (Binnenstad, Slaaghwijk, Zuid-West), donkerblauw betekent een hoog % (Merenwijk, Roodenburger). Dit hangt o.a. sterk samen met het soort bebouwing.

Hernieuwbare energie

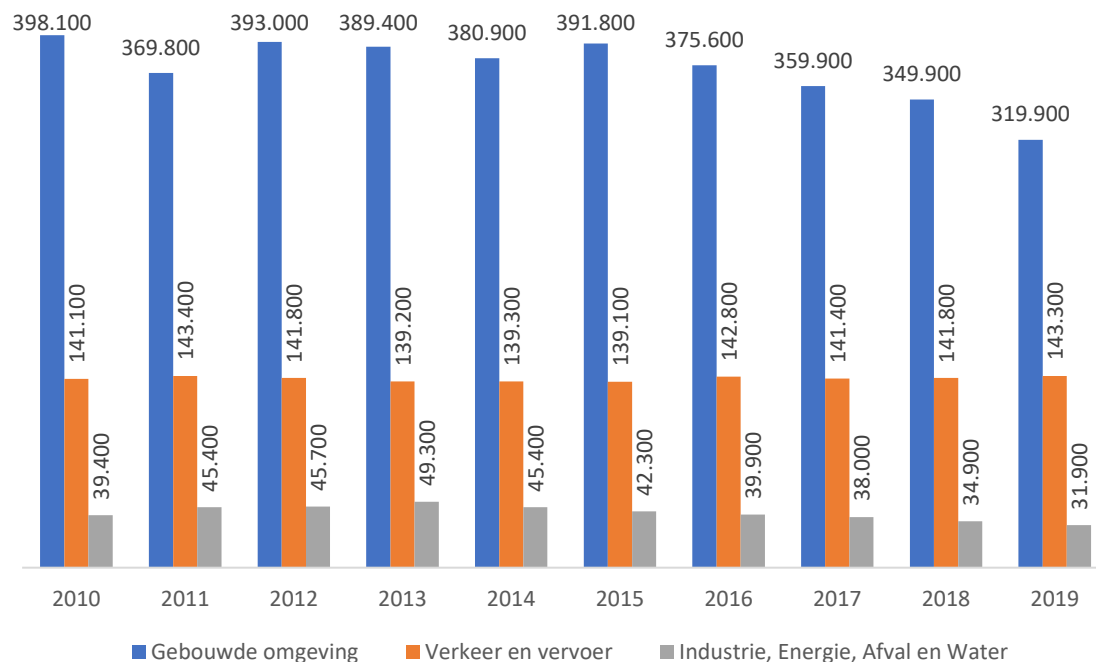
Hiernaast zien we dat Leiden onder het Nederlands gemiddelde zit van de kWh hernieuwbare energie per inwoner; Leiden heeft namelijk geen plaats voor windmolens en zonneparken. Wel stijgt dit in Leiden vergelijkbaar met Nederland.

Verduurzaming - CO2 uitstoot

Uitstoot CO2 gebouwde omgeving gedaald

CO2 uitstoot per hoofdsector in ton, 2010 – 2019

CO2 uitstoot

De totale CO2 uitstoot bestaat uit uitstoot in de verschillende sectoren. Er worden vier hoofdsectoren onderscheiden:

- Gebouwde omgeving
- Verkeer en vervoer
- Industrie, energie, afval en water
- Landbouw, bosbouw en visserij

De sector 'Landbouw, bosbouw en visserij' is in Leiden verwaarloosbaar klein.

Belangrijkste conclusie uit de beschikbare data is dat de uitstoot van de gebouwde omgeving is gedaald. Die van Verkeer en vervoer is gestegen.

In het Klimaatakkoord is een daling van de CO2 uitstoot met 49% in 2030 t.o.v. 1990 afgesproken.

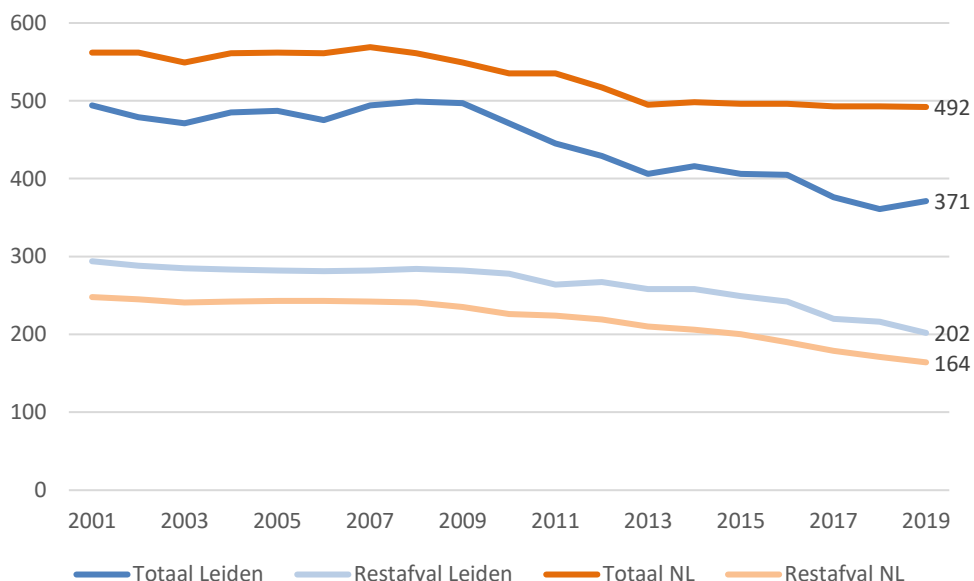
Bron: [Klimaatmonitor](#) via *Leiden in Cijfers*

Verduurzaming - afval en restafval

In Leiden 371 kg afval per inwoner; minder dan in Nederland gemiddeld

Totaal kg afval en restafval per inwoner in Nederland en Leiden, 2001 – 2019

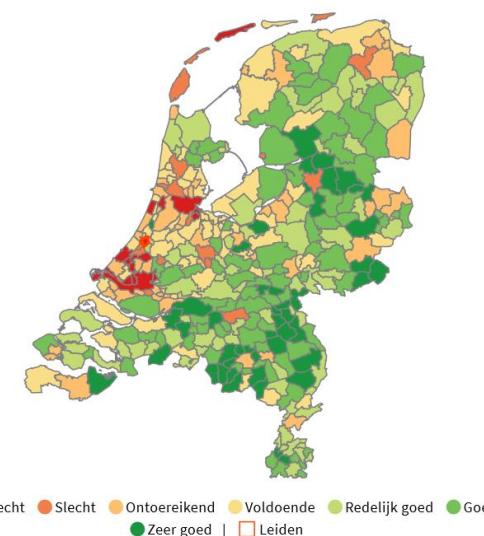

Totaal kg afval

In Leiden produceert men minder kg afval dan gemiddeld in Nederland. Ook zien we dat de daling in Leiden de afgelopen jaren groter was dan in Nederland. Wel zien we in 2019 weer een stijging. Inwoners in plattelandsgemeenten produceren in het algemeen meer afval (o.a. tuinen). Het Landelijk Afvalbeheerplan streeft naar 250 kg afval in totaal per inwoner. In Leiden was dit in 2019 371 kg, in Nederland 493 kg.

Restafval

Het restafval is in Leiden daarentegen meer dan gemiddeld: in Leiden wordt 46% gescheiden aangeleverd (score: zeer slecht), in Nederland is dat 67%. Een verklaring hiervoor is dat in steden, met relatief veel bovenwoningen, niet iedereen alles gescheiden aan kan leveren. Op de kaart zien we dit terug in het landelijk beeld.

2018

Bron: [CBS](#) via *Leiden in Cijfers* en [Gemeentelijke duurzaamheidsindex](#)

6

Kennis, Cultuur & Economie

6.1 Kennisstad

6.2 Cultuur & bezoekersstad

6.3 Economie

6.1

Kennisstad

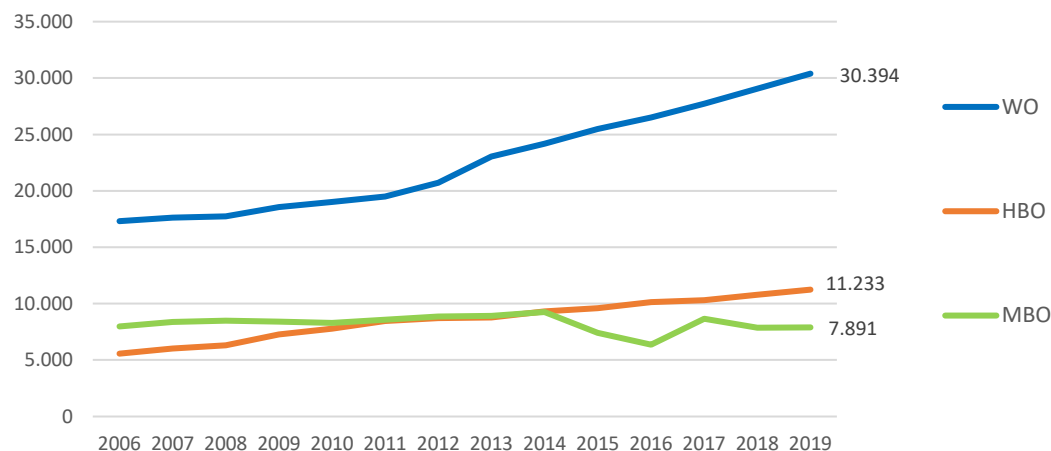

- Studenten en leerlingen in Leiden
- Pendel van studenten
- Opleidingsniveau leerlingen en Leidenaren

Kennisstad - studenten en leerlingen

Bijna 70.000 studenten en leerlingen krijgen onderwijs aan Leidse onderwijsinstellingen

Aantal studenten aan Leidse WO, HBO en MBO

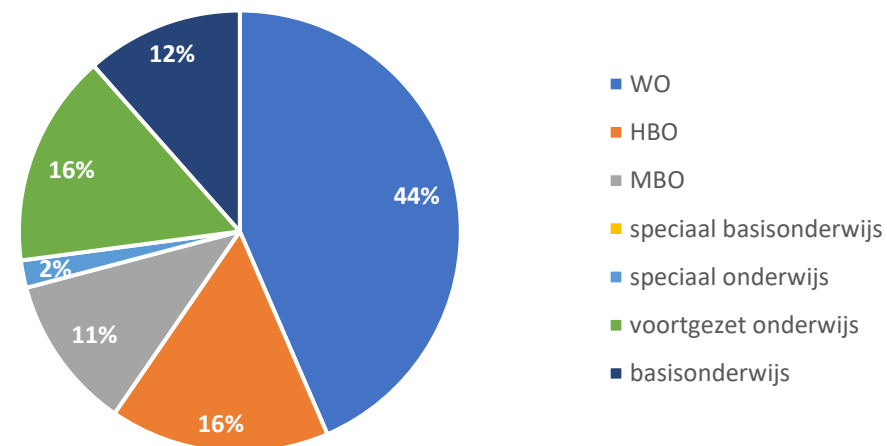
In Leiden volgen ruim
69.850 leerlingen en
studenten onderwijs

Leiden is een echte onderwijsstad: dagelijks volgen ca. 69.850 leerlingen hier onderwijs. Verreweg de grootste groep betreft studenten aan de universiteit* (30.400). Maar er zijn ook meer dan 11.000 HBO-studenten. Het MBO heeft bijna 7.900 leerlingen. Bekend is de Leidse Instrumentmakerschool (LIS).

* Deel in vestiging Den Haag

In het voortgezet onderwijs volgen krap 11.000 leerlingen onderwijs, ze komen van binnen en buiten Leiden. Het aantal basisschoolleerlingen is afgelopen licht gedaald naar ruim 8.000.

Verdeling van studenten en leerlingen naar soort onderwijs, 2019/2020

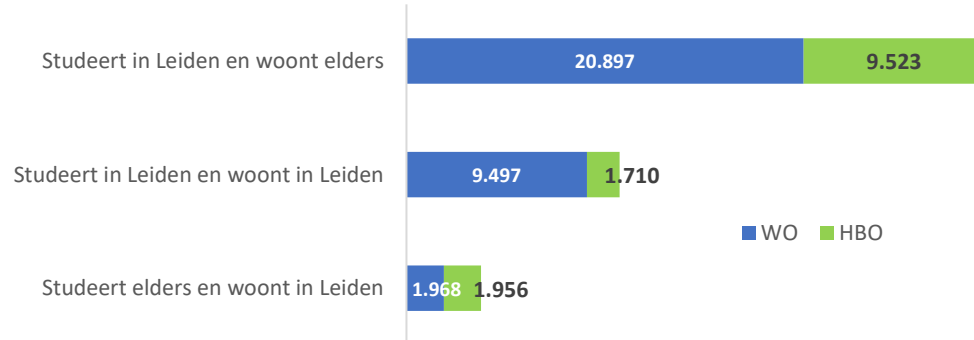
Bron: [DUO](#) via Leiden in Cijfers

Kennisstad - pendel van studenten

27% van de studenten aan Leidse WO en HBO woont in Leiden

Pendel van studenten in WO en HBO, 2019/2020

Studentenpendel

De cijfers over studenten betreffen inschrijvingen aan de Hogeschool Leiden en de Universiteit Leiden. Dit kan ook de vestiging in Den Haag betreffen. In totaal zijn dit 41,5 duizend studenten. Van hen wonen 11 duizend in Leiden. Dit is 27% van het totaal. Bijna driekwart van de Leidse studenten woont dus elders (30,5 duizend).

Daarnaast wonen er in Leiden nog 4 duizend HBO en WO studenten die buiten Leiden studeren.

Vanuit studentenhuisvesting bekeken wonen er dus 15 duizend studenten in Leiden, ongeacht waar ze studeren.

** Deel in vestiging Den Haag*

In Leiden wonen ca. 15 dzd HBO en WO studenten.
Van hen studeren 11 dzd aan een Leidse instelling

In Leiden studeren ca. 41,5 dzd HBO en WO studenten.
Van hen wonen 11 dzd in Leiden

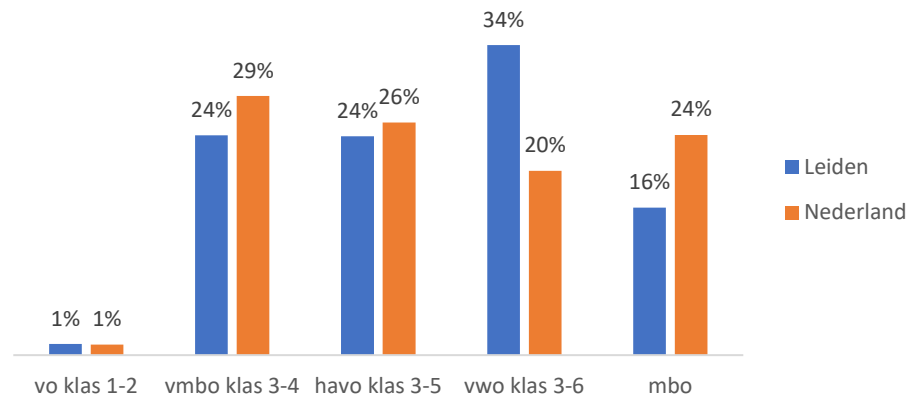
Bron: [DUO](#) via Leiden in Cijfers

Kennisstad - opleidingsniveau van leerlingen en inwoners

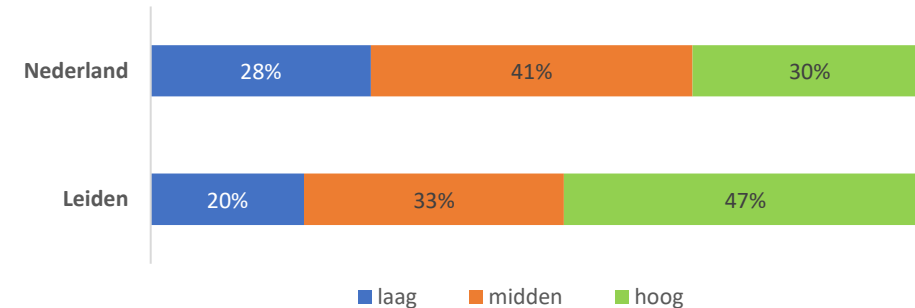
Bijna de helft van de Leidenaren is hoog opgeleid tegen 30% in Nederland

Onderwijsniveau 16-jarigen in Leiden en Nederland, 2019/2020

We zien dat het onderwijsniveau van de 16-jarigen in Leiden hoog is: veel meer dan gemiddeld in Nederland (oranje staafjes) zit deze groep in Leiden (blauwe staafjes) in de bovenbouw van het VWO, en veel minder in het MBO.

Opleidingsniveau 15 – 74 jarigen, Leiden en Nederland, 2019

Leiden is relatief hoog opgeleid. Leiden heeft vergeleken met Nederland:

- Veel hoogopgeleiden (47% tegen 30% in Nederland)
- Weinig midden-opgeleiden (33% tegen 41%)
- Weinig laagopgeleiden (22% tegen 30%).

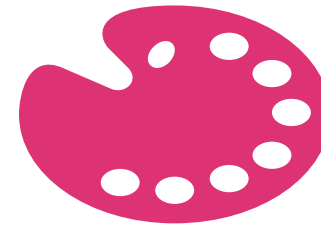
Bron: DUO, via www.leidenincijfers.nl

Leiden heeft relatief veel hoog-opgeleiden en relatief weinig laag- en midden-opgeleiden.

6.2

Cultuur en bezoekersstad

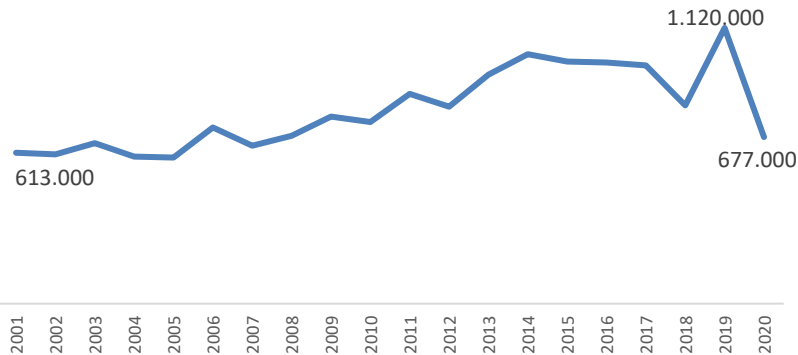

- Musea en monumenten
- Hotelovernachtingen, podia en bezoekers kernwinkelgebied

Cultuur en bezoekersstad - musea en monumenten

Daling in theater- en museumbezoek door corona

Aantal museumbezoekers, 2001 – 2020

Aantal bezoekers per museum, 2019 – 2020

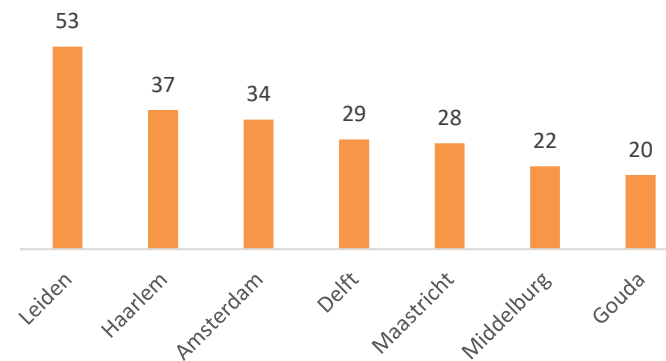
	2019	2020
Naturalis	279.361	292.101
Rijksmuseum van Oudheden	212.000	91.849
Hortus Botanicus Leiden	187.581	80.531
Museum Volkenkunde	139.936	57.225
Stedelijk museum De Lakenhal	100.000	55.511
Museum Boerhaave	115.837	63.971
SieboldHuis	54.277	25.719
Molenmuseum De Valk	31.473	9.713
	1.120.465	676.620

Museumbezoekers

In 2020 trokken de acht grootste Leidse musea tezamen 677.000 bezoekers. Dat is lager dan in het topjaar 2019. In dat jaar trokken de acht grote Leidse musea meer dan 1,1 miljoen bezoekers, mede als gevolg van de heropening van de Lakenhal en Naturalis.

Uiteraard is de daling het gevolg van de coronacrisis, waardoor de musea langere tijd gesloten waren. De monumenten trekken zich niets van de coronacrisis aan: Leiden heeft van alle gemeenten de meeste rijksmonumenten per km²: 53

Aantal rijksmonumenten per km², 2020

Bron: [Erfgoed Leiden e.o.](#)

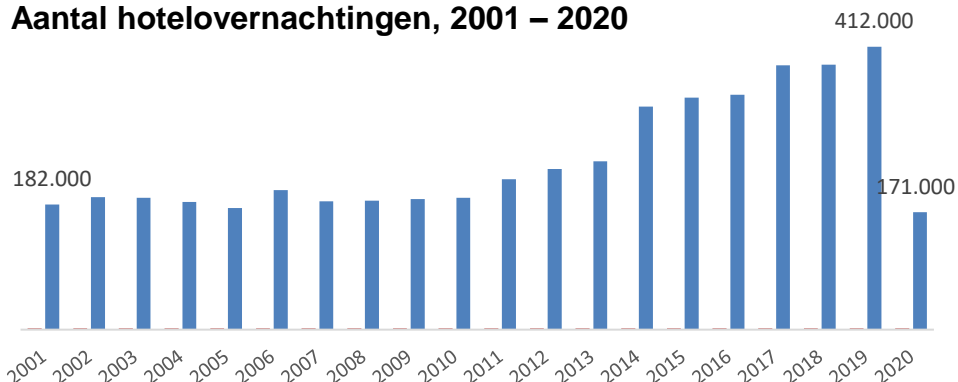
1.608
gemeentemonumenten
1.241
rijksmonumenten

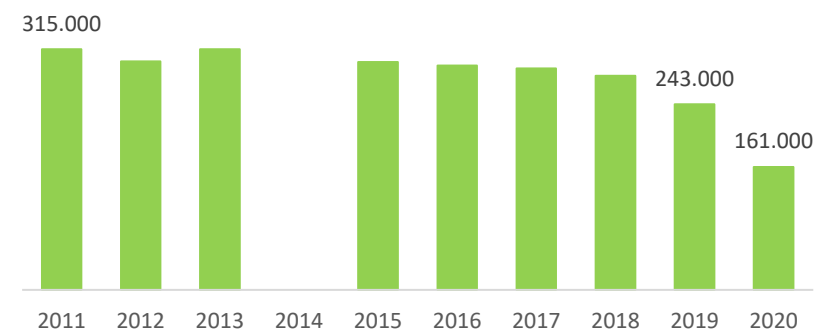
Cultuur en bezoekersstad - hotels, podia en kernwinkelgebied

Corona als spelbreker

Aantal hotelovernachtingen, 2001 – 2020

Aantal bezoekers in het kernwinkelgebied, 2011 – 2020 (m.u.v. 2014)

Bron: BSGR, Locatus en eigen rapportage van podia

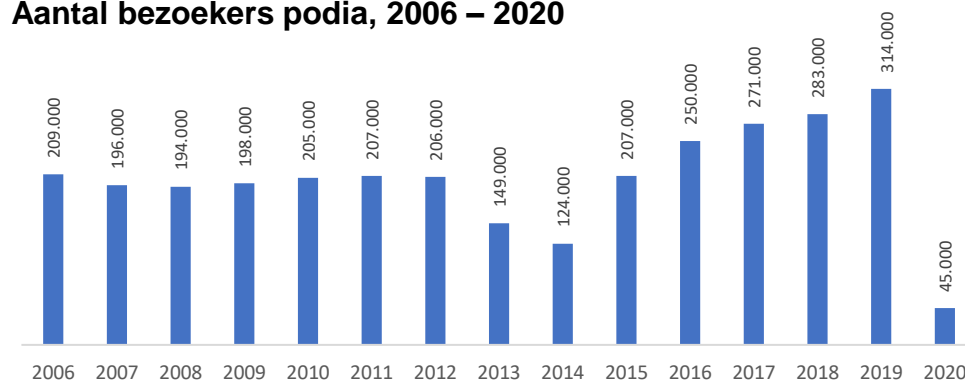
Leiden bezoekersstad

Leiden is een aantrekkelijke stad voor bezoekers, met veel musea en een historische binnenstad. Door de coronacrisis is het aantal bezoekers in het kernwinkelgebied met ongeveer een derde gedaald.

De daling van het bezoek aan de vijf grote Leidse theater- en muziekpodia is nog veel extremer: van 314 duizend in 2019 tot 45 duizend in 2020. Het betreft de Leidse Schouwburg, de Stadsgehoorzaal, Theater Ins Blau, gebr. De Nobel en Muziekhuis/Q-bus.

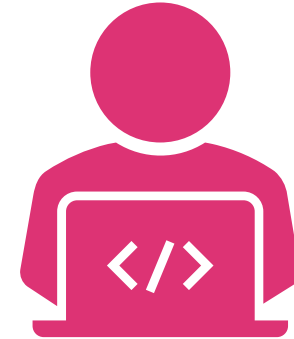
Het aantal hotelovernachtingen over 2020 is gekelderd naar 171.000. In 2019 was nog sprake van een groei: met 412 duizend overnachtingen was dit het hoogste aantal ooit.

Aantal bezoekers podia, 2006 – 2020

6.3

Economie

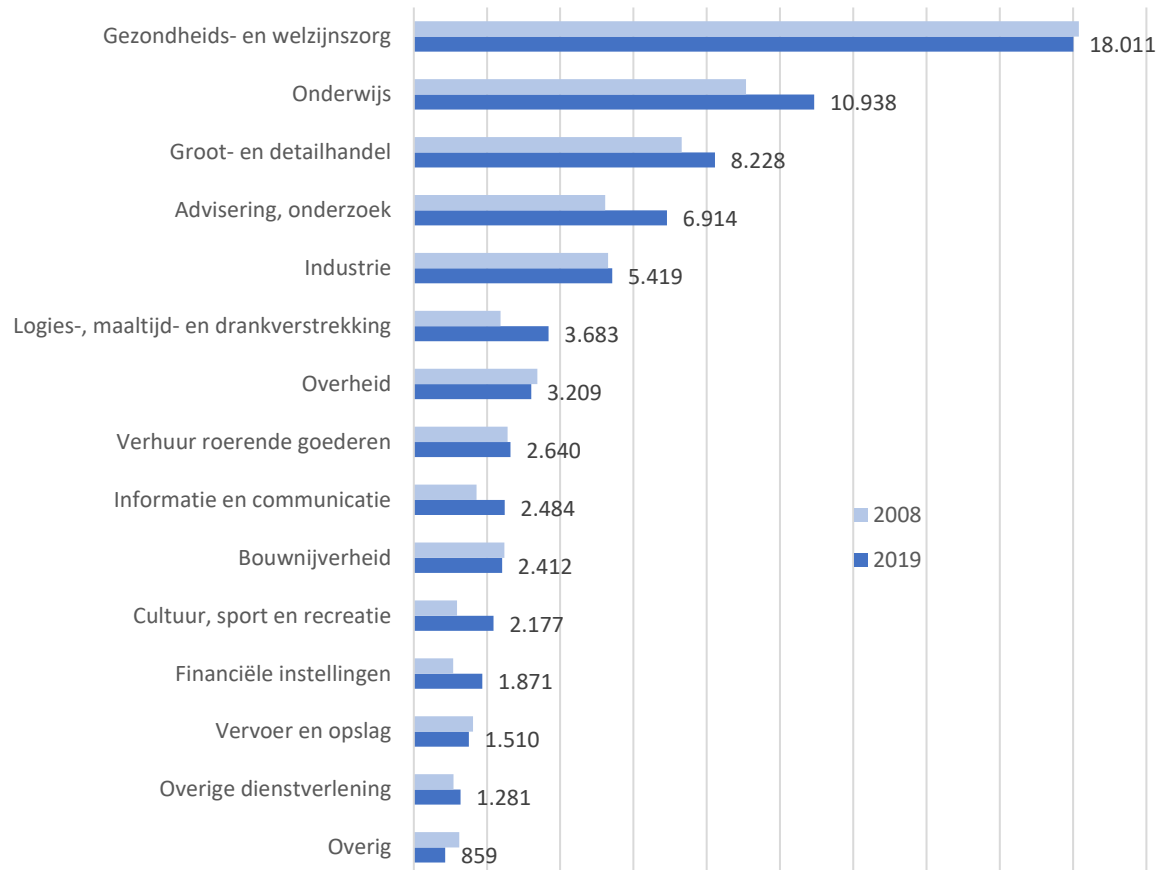

- Werkgelegenheid naar sector
- Werkgelegenheid op Leiden Bio Science Park
- Kantoren

Economie - werkgelegenheid naar sector

Gezondheidszorg en onderwijs belangrijkste werkgevers

Werkzame personen naar sector, 2008 – 2019

Werkgelegenheid naar sector

In totaal leveren de werkgevers in Leiden aan ruim 71.600 personen werk. Die wonen natuurlijk niet allemaal in Leiden, en evengoed werken veel Leidenaren elders. Gezondheids- en welzijnszorg is de belangrijkste sector in Leiden met ruim 18 duizend werkzame personen.

Dit aantal is stabiel sinds 2008. Op de tweede plaats staat onderwijs met ruim 10.900 werkzame personen (bijna 20% groei sinds 2008).

En de groot- en detailhandel bezet de derde plaats met ruim 8.200 werkzame personen (12% groei).

Grote stijgers zijn Cultuur, sport & recreatie (84% groei), Financiële instellingen (+73%), de horeca (55% groei) en Informatie & communicatie (+45%).

Cijfers over 2020 komen rond juni 2021 beschikbaar

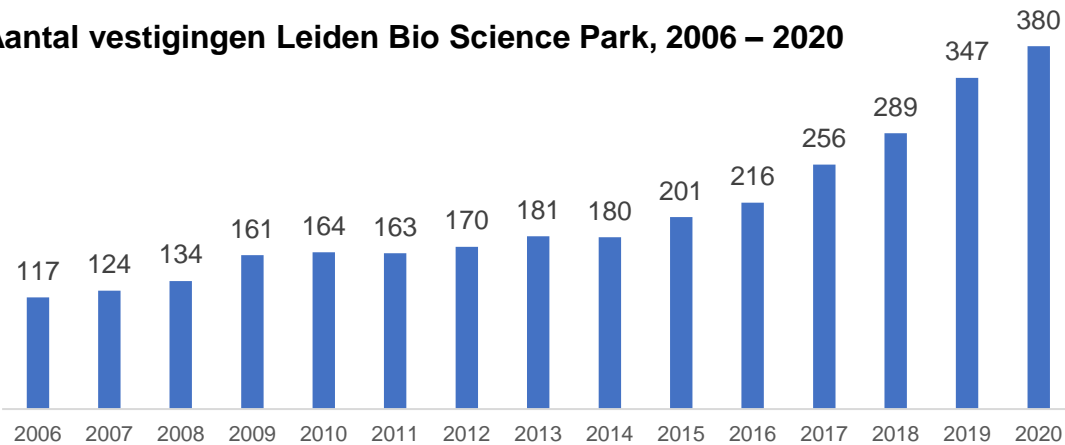
Bron: [Bedrijvenregister Zuid-Holland](#) via Leiden in Cijfers

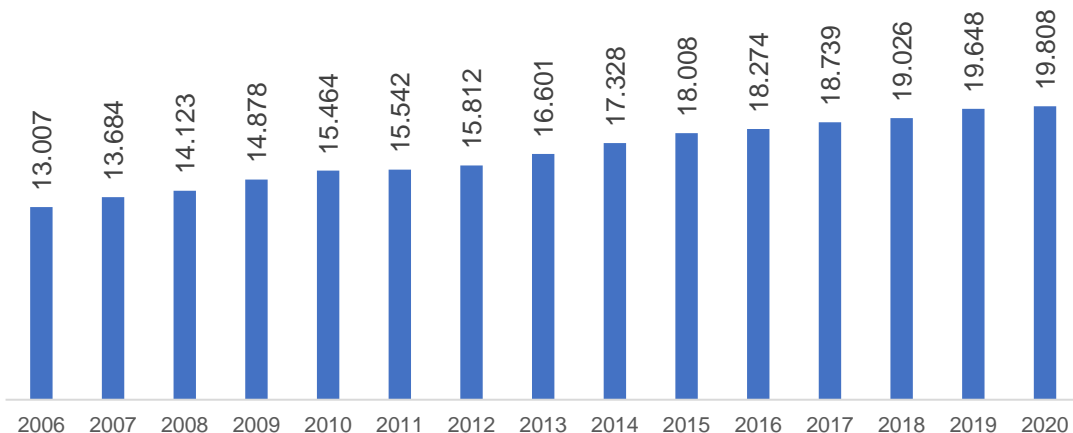
Economie - werkgelegenheid op Leiden Bio Science Park

Groei aantal bedrijven en werkgelegenheid

Aantal vestigingen Leiden Bio Science Park, 2006 – 2020

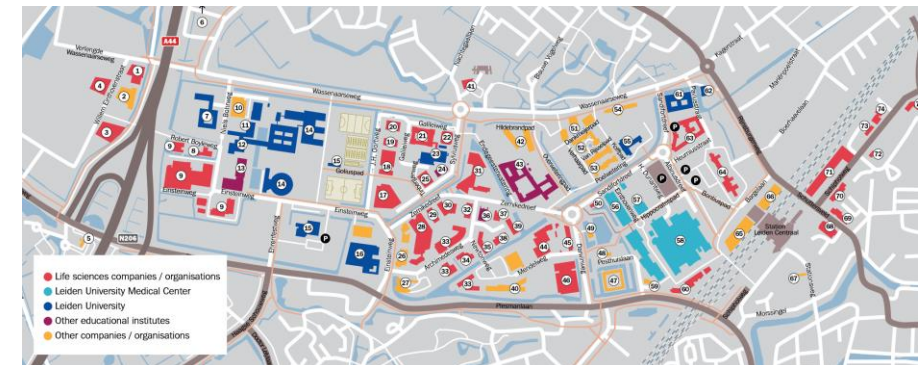
Aantal werkzame personen Leiden Bio Science Park, 2006 – 2020

Leiden Bio Science Park

Het aantal vestigingen op het Leidse Bio Science Park is flink gegroeid, zeker wat betreft het aantal vestigingen sinds 2015. Er zijn nu 380 bedrijven op het LBSP en er werken bijna 20 duizend mensen.

De gemiddelde grootte van de bedrijven is sinds 2006 gedaald van 111 naar 52.

Leiden Bio Science Park 2020

- 380 bedrijven
 - 20 duizend werkzame personen
- Gemiddelde grootte 52 werkzame personen

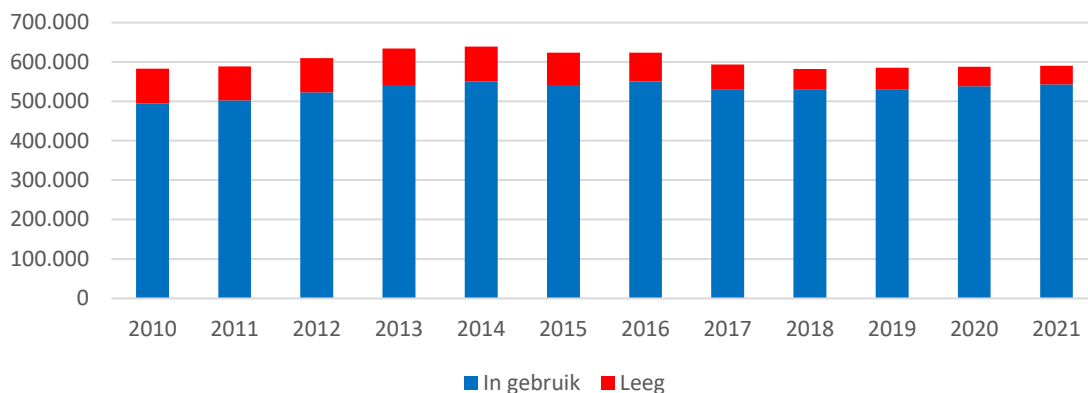
Bron: [Bedrijvenregister Zuid-Holland](#) via *Leiden in Cijfers*

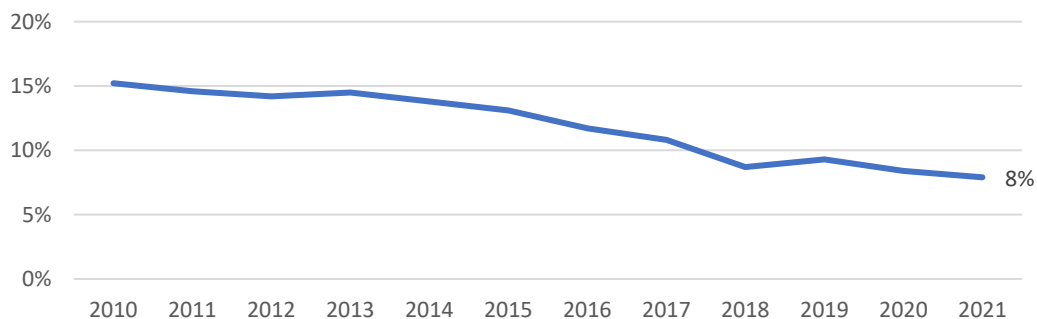
Economie - kantoren

Kantoorleegstand daalt

Oppervlakte kantoorruimte, in gebruik en leeg, 2010 – 2021

% leegstand kantooroppervlakte, 2010 – 2021

Oppervlakte en leegstand kantoren

Leiden heeft 590 duizend m2 kantooroppervlakte, waarvan 8% leeg staat. Deze leegstand betreft bijna 47 duizend m2.

In 2013 was de leegstand van kantoren in aantal m2 het grootst: toen stond er ruim 92 duizend m2 leeg.

Sinds 2013 is de leegstand gedaald, op een kleine stijging in 2019 na. Deze daling is een resultante van minder nieuw opgeleverd oppervlak en van transformatie.

Bron: [Kantorenmonitor BV](#) via Leiden in Cijfers

7

Mobiliteit

- **Bezit personenauto's**
- **Bezit elektrische personenauto's**
- **OV-knooppunt Leiden verbindt**
- **Openbaar vervoer**

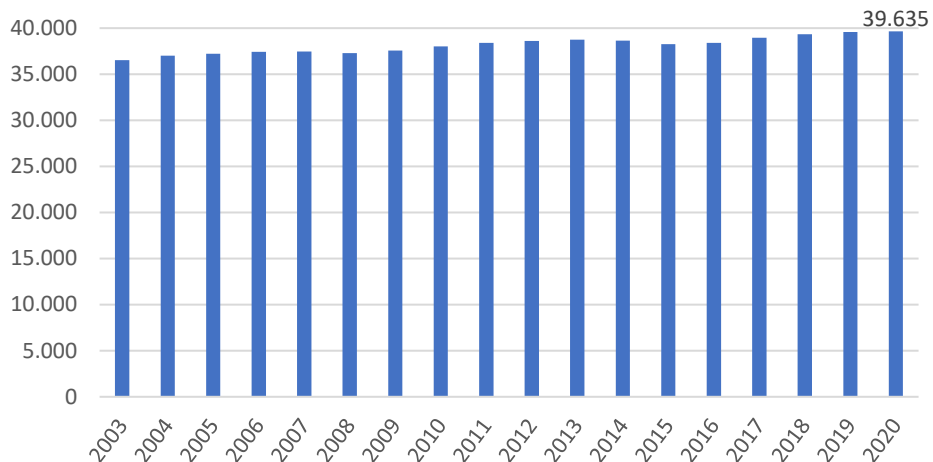
Mobiliteit - bezit personenauto's

Aantal personenauto's groeit nog steeds

Personenauto's

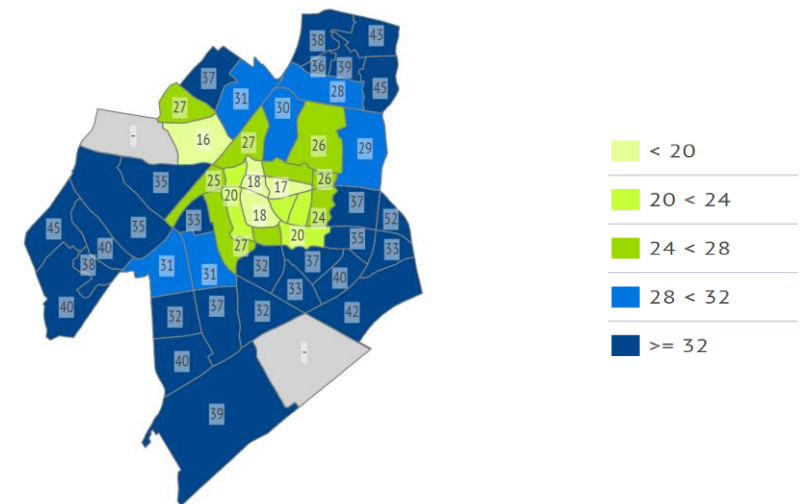
Het aantal personenauto's in Leiden is sinds 2003 toegenomen van 36.525 tot 39.635 in 2020. Dit is exclusief lease auto's. Het aantal personenauto's in Nederland neemt ook nog steeds toe. Begin 2020 telde Nederland 8,7 miljoen personenauto's, een stijging van 14% ten opzichte van tien jaar geleden. Per 100 inwoners in Leiden is het aantal stabiel rond 31 (Nederland: 49). Het aantal auto's per 100 huishoudens daalt wel iets: van 60 in 2003 naar 58 in 2020.

Aantal personenauto's excl. leaseauto's, 2003 – 2020

In Leiden **31**
personenauto's
(excl. lease) per
100 inwoners;
In Nederland: 49

Aantal personenauto's per wijk per 100 inwoners, 2020

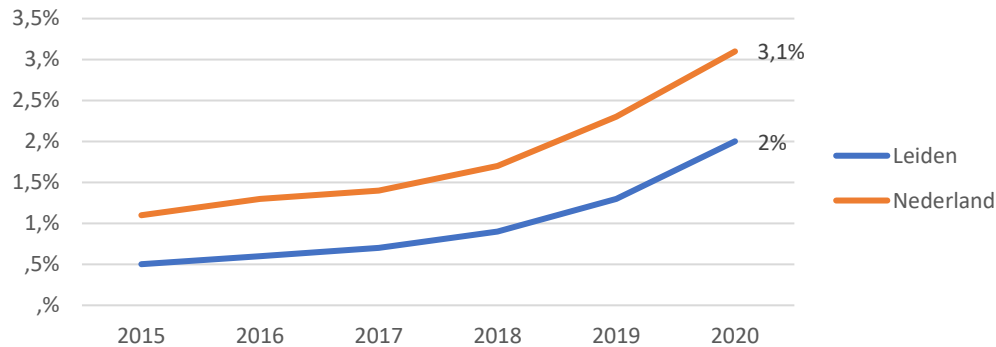

Bron: [CBS](#) via Leiden in Cijfers

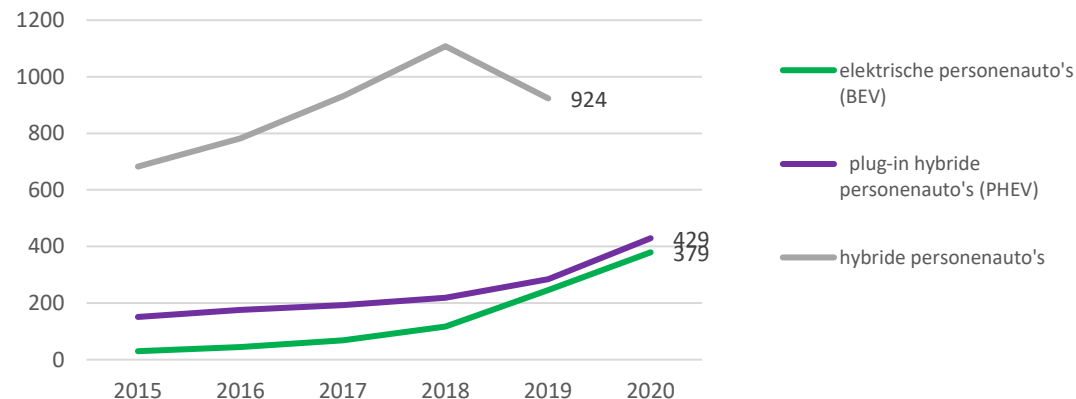
Mobiliteit - bezit elektrische auto's (excl. lease)

2% van de Leidse auto's (excl. lease) heeft een stekker

Aandeel elektrische en hybride (stekker) personenauto's, 2015 – 2020

Aantal elektrische en hybride personenauto's, 2015 – 2020

Elektrische auto's in de lift

Leiden telt in 2020 ruim 900 elektrische stekkerauto's (ca. 2% van alle personenauto's).

Landelijk zijn er ca. 272 duizend auto's met een stekker. Dat is ca. 3% van alle (8,7 mln.) personenauto's.

Bijna de helft daarvan (379) is volledig elektrisch.

Daarnaast zijn er ruim 900 hybride personenauto's zonder stekker.

Alle cijfers zijn excl. Lease auto's.

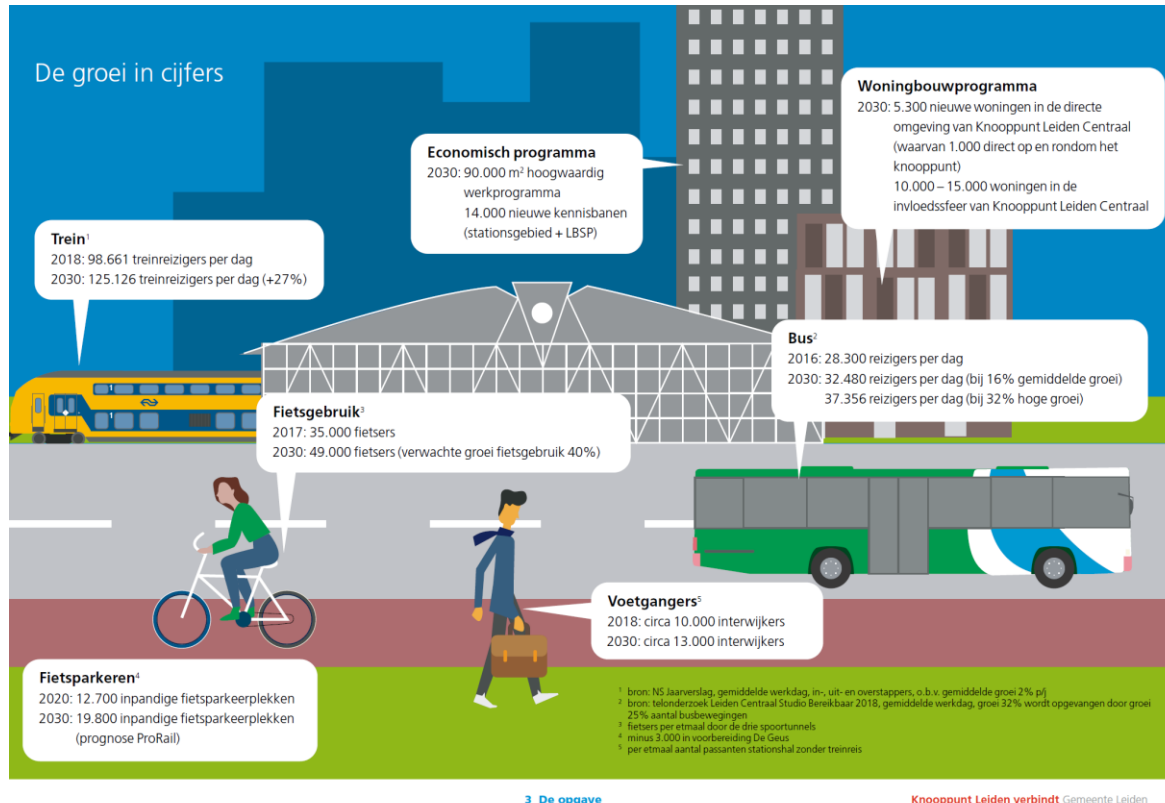
2% van de personenauto's (excl. Lease) in Leiden is een auto met een stekker

Bron: [Klimaatmonitor](#)

Mobiliteit - OV-knooppunt Leiden verbindt

Ambities voor Stationsgebied

Knooppunt Leiden Centraal

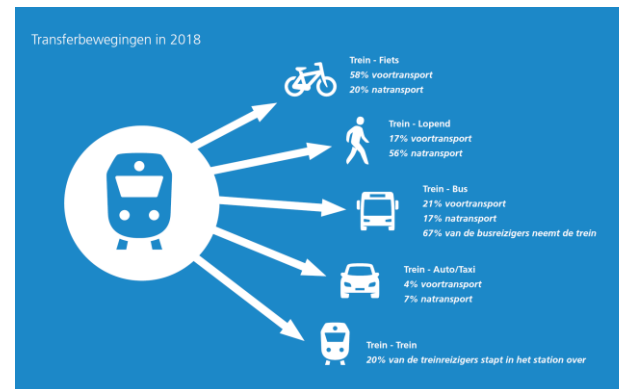
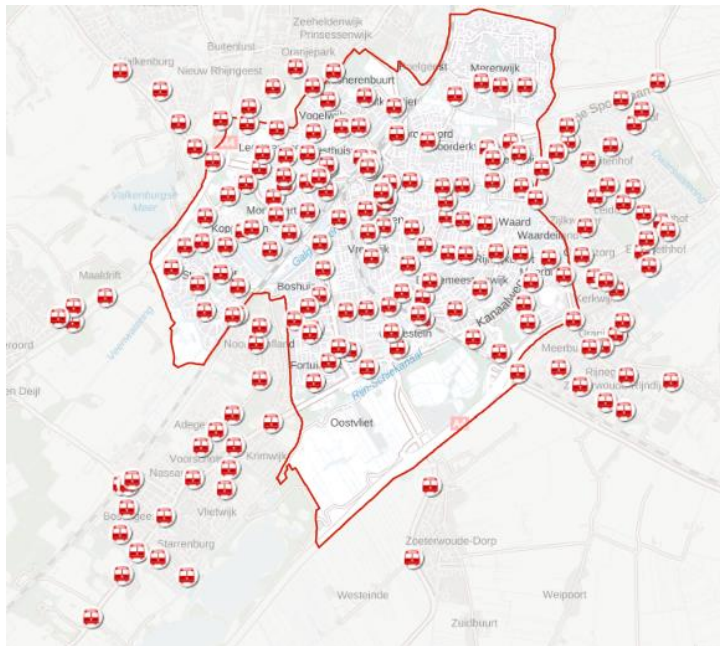
Knooppunt Leiden Centraal is de ontwikkeling van het Leidse stationsgebied tot een hoogstedelijke en levendige woon- en werkomgeving met intensief ruimtegebruik en een doorontwikkeling van het zesde station van Nederland naar een hoogwaardige ov-hub die veel kwaliteit biedt voor reizigers. Het realiseren van een aantrekkelijke mix van wonen, werken, voorzieningen en verblijven, op loopafstand van het ov is het uitgangspunt. Met de ontwikkeling van Knooppunt Leiden Centraal in 2030 transformeert het stationsgebied tot een levendige stadsbuurt. Op het knooppunt zijn treinstation, busstation en fietsparkeervoorzieningen dan perfect met elkaar verbonden. Zo vormt het een in-, uit- en overstappunt voor de stad én de stedelijke regio van bijna 400.000 inwoners. Ofwel, met deze transformatie wordt Leiden een 'Knooppunt Plus'

Meer info? [Knooppunt Leiden Verbindt](#)

Mobiliteit - openbaar vervoer

Leiden Centraal is het 6e station van Nederland

Haltes openbaar vervoer & transferbewegingen vanuit Leiden Centraal, 2018

Top 10 stations met meeste reizigers (in-, uit- en overstappers), 2019

1.	Utrecht Centraal	272.800
2.	Amsterdam Centraal	213.000
3.	Rotterdam Centraal	120.700
4.	Schiphol Airport	116.700
5.	Den Haag Centraal	104.700
6.	Leiden Centraal	102.300
7.	Eindhoven	77.000
8.	Amsterdam Zuid	73.600
9.	Amsterdam Sloterdijk	71.800
10.	's-Hertogenbosch	69.900

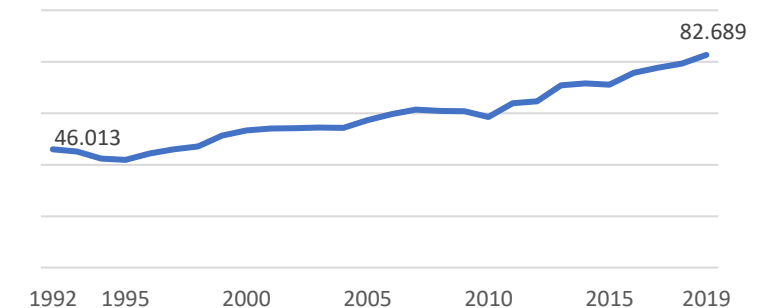
Bron: [Leidenincijfers](#)

Treinreizigers Leiden Centraal

In 2019 waren er op een gemiddelde werkdag ruim 102 duizend reizigers (incl. overstappers) op NS-station Leiden Centraal. Station Leiden Centraal bezet de 6^e plaats op de ranglijst van stations met de meeste reizigers. Alleen de centrale stations van de vier grote steden en Schiphol gaan Leiden voor.

De groei van treinreizigers op Leiden Centraal (in dit geval excl. overstappers) is hieronder weergegeven. Station Lammenschans had in 2019 ruim 4.800 in- en uitstappers en de Vink 3.400.

Aantal in- en uitstappers Leiden Centraal, 1992 – 2019

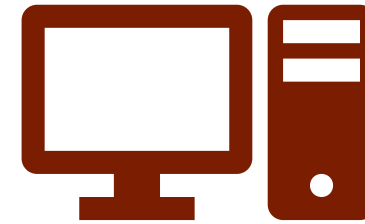

Bron: [NS](#) via *Leiden in Cijfers*

8

Digitale dienstverlening

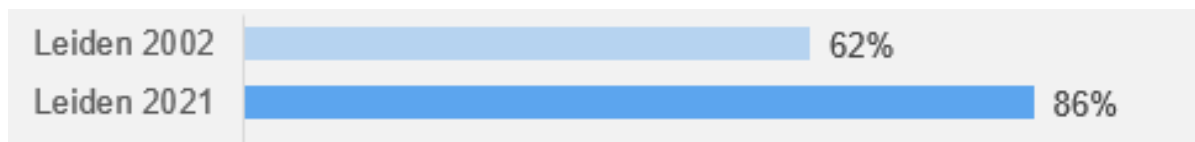

- Toegang tot internet en DigiD
- Website gemeente

Digitale dienstverlening - internet en DigiD

86% van alle respondenten maakt gebruik dagelijks internet; 56% van de 75-plussers

Dagelijks gebruik van internet, 2002 en 2021

Gebruik internet en bezit Digi

Sinds 2002 is het dagelijks gebruik van internet toegenomen van 62% tot 86%. Er is nog steeds duidelijk verschil naar leeftijd: van de 75-plussers maakt 56% dagelijks gebruik van internet, van de 16-29 jarigen is dat 97%.

Beschikking over DigiD, 2011 en 2021

Het bezit van de DigiD is onder alle leeftijdsgroepen 95% of hoger. Dit is inmiddels noodzakelijk om allerlei zaken met de overheid te regelen.

98% van de respondenten
beschikt over een DigiD

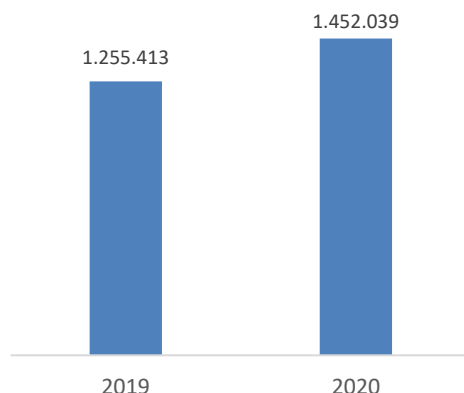
Bron: gemeente Leiden en Stads- en Wijkenquête

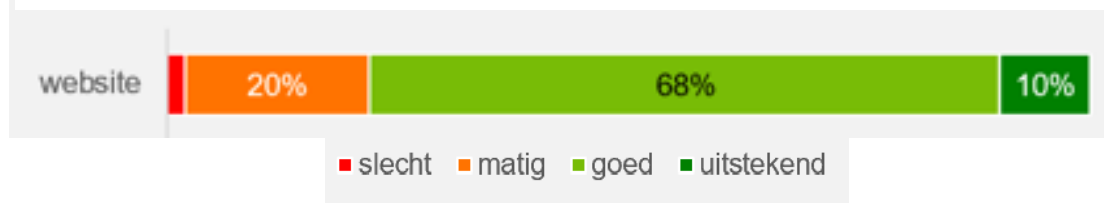
Digitale dienstverlening - website gemeente Leiden

Website vaker bezocht en beter toegankelijk

Aantal bezoekers website gemeente Leiden, 2019 – 2020

Beoordeling contact via de Leidse gemeentewebsite, 2021

Bezoek en waardering website

Het aantal bezoekers (sessies) van de gemeentelijke website is gestegen van 1,26 miljoen in 2019 tot 1,45 miljoen in 2020.

Van de Leidenaren die via de website contact hebben gehad beoordeelt 78% dit als goed of uitstekend. 20% vond het matig en 2% slecht. Alleen de balie en WhatsApp scoren als kanaal beter hierop.

Website voor iedereen toegankelijk

We streven ernaar dat iedereen gebruik kan maken van de dienstverlening via onze online kanalen. Daarom toetsen we of de gemeentelijke website voldoet aan de wettelijke eisen digitale toegankelijkheid. De dienstverleningskanalen en alle inhoud moeten aan technische eisen voldoen en alle teksten moeten makkelijk te begrijpen zijn. Het rapport van de audit die in mei 2021 is uitgevoerd geeft ons inzicht in welke zaken we nog moeten verbeteren. Zo werken we toe naar online dienstverlening die toegankelijk is voor alle Leidenaren.

Bron: gemeente Leiden en [Stads- en Wijkenquête](#)

Colofon & verantwoording

De cijfers in deze uitgave zijn, voor zover bekend, de meest recente (beschikbare) gegevens. Altijd is aan bronvermelding gedaan, zoveel mogelijk met een linkje naar de bron.

Wij staan open voor opmerkingen en suggesties.

Meer data en rapporten over Leiden vindt u op onze [website](#)

BELEIDSONDERZOEK | info@leidenincijfers.nl | www.leidenincijfers.nl

Beleidsonderzoek draagt bij aan de kwaliteit van beleid en besluitvorming

